

EUROPOS PARLAMENTO ELP FRAKCIJOS NARIŲ
Andriaus Kubiliaus ir Rasos Juknevičienės

ATASKAITA • 2019–2023 m.

Kartu pasiekėme daug – nesustokime!

Mielieji,

Jau penktus metus Europos Parlamente intensyviai dirbame vardan Lietuvos ir Europos ateities.

Mano įsitikinimu, artimiausias dešimtmetis bus Ukrainos dešimtmetis – jos karinės pergalės, atstatymo, tapimo Europos Sąjungos ir NATO nare dešimtmetis. Šių lūžių akivaizdoje Europos Parlamentas vaidina ypač svarbų vaidmenį, nes šioje institucijoje gimsta pagrindinės politinės Europos Sąjungos idėjos, čia vyksta diskusijos ir ieškoma sutarimo dėl Europos ateities.

Nors esame iš nedidelės šalies, mums, man ir Rasai Juknevičienei, pavyko pasiekti, kad Europos Parlamente ir kitose ES institucijose į Lietuvos balsą būtų vis atidžiau įsiklausoma. Nesigirdamas galiu teigti, jog Parlamente tapome vienais iš pagrindinių Ukrainos politikos formuotojų. Norint būti išgirstam, reikia kantriai ir nuosekliai dirbti – įtikinėti kolegas, burti bendraminčius.

Labai džiaugiuosi, kad man pavyko inicijuoti ir suburti pasaulinę parlamentarų ir ekspertų koaliciją už Ukrainą – tarptautinį tinklą „United for Ukraine“ („Susivieniję vardan Ukrainos“).

Šio tinklo pagalba pavyko pasiekti, kad Ukrainos reikalai taptų svarbūs ne tik mums, esantiems tiesioginėje Rusijos kaimynystėje, tačiau ir visam Europos Parlamentui, visai Europai. To pasiekėme nuosekliu darbu – pokalbiais, vizitais, dešimtėmis „gyvų“ ir nuotolinių renginių. Pavyko suburti ir platų bendraminčių tinklą, besirūpinantį ir siekiantį, kad po Ukrainos pergalės Rusijoje taip pat prasidėtų demokratinės permainos.

Būtent šios permainos lems ilgalaikę mūsų vaikų ir mūsų anūkų ateitį, vardan kurios reikia kovoti net tik šiandien, bet reikės kovoti rytoj, poryt ir per visą artimiausią dešimtmetį. Vardan to reikia tęsti sėkmingai pradėtus darbus Europos Parlamente.

*Jūsų,
EP narys Andrius Kubilius*

Mielieji,

Mano pirmoji kadencija Europos Parlamente buvo pilna ypatingų patirčių. Pirmieji metai, kaip ir sakė Parlamente tris kadencijas dirbęs estų kolega, praeina susipažinimui su šia gana sudėtinga institucija. Iš pradžių viskas nauja, nors atrodė, kad jau turiu didelę tarptautinę patirtį. Ir ne tik didžiuliai klaidinantys pastatai, visiškai nauji skirtingomis kalbomis bendraujantys žmonės, bet ir procedūros, santykiai su kitomis ES institucijomis, pažintys su kolegomis.

Nepraėjus tiems susipažinimo metams, driokstelėjo pandemija, nutrūko tiesioginiai ryšiai, teko mokytis nuotolinių gudrybių. Beje, tai atnešė ir gerų patirčių, ypač tokiai geografiškai išsišakojusiai struktūrai.

Didžiausią lūžį man atnešė kadencijos vidury, kai gana netikėtai buvau pasiūlyta į Europos Liaudies partijos grupės vicepirmininkes. Didžiausios Parlamento politinės grupės kolegos (grupėje yra 180 narių) patikėjo man atsakomybę užsienio ir saugumo klausimais. Kai prasidėjo Rusijos kruvina plataus masto ataka prieš Ukrainą, ši atsakomybė tapo itin svarbi, nes turėjau galimybę pagal mūsų požiūrį formuoti ir visos grupės poziciją, pasisakyti grupės vardu, bendrauti su tarptautine žiniasklaida, dalyvauti įvairiose konferencijose, debatuose nuo Brazilijos iki Taivano.

Kaip ir kiekviename darbe, patirtis – svarbiausia.

Politikoje labai svarbu yra komandinis darbas. Mes su Andriumi Kubiliumi subūrėme bendrą komandą ir abu gana sėkmingai derinome savo veiksmus, papildydami vienas kitą.

Dabar jaučiuosi žymiai geriau pasiruošusi tolimesniam darbui, tikiuosi, kad nenuvyliau ir tų, kurie už mane balsavo.

*Jūsų,
EP narė Rasa Juknevičienė*

ELP FRAKCIJOS VICEPIRMININKĖS, EP NARĖS RASOS JUKNEVIČIENĖS VEIKLA EUROPOS PARLAMENTE

DARBAS EUROPOS LIAUDIES PARTIJOS FRAKCIJOS VADOVYBĖJE

R. Juknevičienė – pirmoji lietuvė, tapusi ELP frakcijos vicepirmininke – prezidiumo nare, atsakinga už užsienio politikos ir saugumo reikalus nuo 2021 m. spalio.

Kadencijos metu vyko glaudus darbas su EK pirmininke U. von der Leyen. EP nuotr.

Tai pirmas kartas, kai Lietuvos deleguota atstovė Europos Parlamente užėmė tokias aukštas pareigas frakcijų struktūrose – politinės grupės yra svarbiausios EP politikos formuotojos. Renkant į šias pareigas ELP politinėje grupėje, R. Juknevičienė sulaukė didelio palaikymo.

Europarlamentarės svarbiausia atsakomybė buvo formuoti didžiausios parlamentinės frakcijos užsienio reikalų ir saugumo politiką pirmininkaujant užsienio reikalų darbo grupei bei derinant frakcijos narių Europos Parlamente pozicijas įvairiais klausimais; plenarinių sesijų metu pristatyti frakcijos nuomonę ir poziciją kitiems europarlamentarams.

R. Juknevičienės vadovaujamoje darbo grupėje yra 75 ELP frakcijos nariai iš Parlamento Užsienio reikalų, Vystymosi, Tarptautinės prekybos komitetų, Saugumo ir gynybos bei Žmogaus teisių pakomitečių bei iš Specialiojo užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinforma-

ciją, komiteto. Posėdžiai vyksta prieš kiekvieną EP plenarinį posėdį.

„Kartu su kolegomis teko ieškoti bendro sutarimo formuojant ELP frakcijos poziciją šiais svarbiais užsienio ir saugumo politikos klausimais. Džiaugiuosi, kad mūsų balsas tapo girdimas, o į mūsų nuomonę – atsižvelgiama“, – teigė R. Juknevičienė.

Europarlamentarė, eidama vicepirmininkės pareigas, glaudžiai dirbo su aukštais Europos Komisijos pareigūnais – pirmininke Ursula von der Leyen, EP vadovybe, kitų politinių grupių atstovais.

R. Juknevičienės bei kolegos europarlamentaro A. Kubiliaus iniciatyva ELP frakcijoje buvo priimti konkretūs politikos dokumentai:

- ELP frakcijos pozicijos dokumentas dėl Ukrainos perspektyvos NATO (2023/05/09);
- ELP frakcijos pozicijos dokumentas dėl Ukrainos: Ko reikia Ukrai-

nos pergalei ir ES: Sisteminis požiūris (2023/11/24);

- ELP frakcijos politikos gairės dėl neatidėliotino atsako į besitęsiančią Rusijos invaziją ir agresiją Ukrainoje (2022/04/05),
- pristatyti užsienio reikalų ir saugumo srities prioritetai 2024 metams.

EP nuotr.

Europos Parlamento pirminkė Roberta Metsola:

Rasa Juknevičienė yra nepaprastai atsidavusi Europos Parlamento narė. Ji yra Lietuvos pasididžiavimas. Taip pat ir Europos – nes ji gina ir puoselėja Europos demokratijos, laisvės ir teisinės valstybės vertybes visame pasaulyje. Nes Europa – svarbu. Lietuvos balsas Europoje yra svarbus. Jūsų pasirinkimas, jūsų balsas yra svarbus. Demokratijos ir autoritarinių režimų konflikto fone labiau nei bet kada anksčiau Lietuvos piliečiai privalo pareikšti savo nuomonę ir balsuoti per kitus Europos Parlamento rinkimus 2024 m. birželį!

R. JUKNEVIČIENĖS DARBO EUROPOS PARLAMENTE STATISTIKA:

47 kartus pasisakė EP plenarinėse sesijose.

Pateikė **34** klausimus raštu ir **3** klausimus žodžiu Europos Komisijos ir Tarybos atstovams.

47 rezoliucijų autorė ar bendraautorė.

Pateikė **300** pataisų EP dokumentams.

Dalyvavo aukšto lygio EP, Europos Tarybos ir Europos Komisijos derybose dėl 80 mlrd. eur apimties pagalbos mechanizmo ne ES šalims.

Šešėlinė EP pranešimo dėl ES kibernetinių pajėgumų padėties rengėja.

Suorganizavo daugiau nei **40** renginių.

ELP LIETUVOS DELEGACIJOS PIRMININKO, EP NARIO ANDRIAUS KUBILIAUS VEIKLA EUROPOS PARLAMENTE

NUOLATINIS EUROPOS PARLAMENTO PRANEŠĖJAS RUSIJOS KLAUSIMU

Nuolatinis Europos Parlamento pranešėjas – ne oficialios EP nario pareigos institucijos struktūroje (pavyzdžiui, vadovavimas frakcijai ar delegacijai), o neformali Europos Parlamento nario atsakomybės sritis. Nuolatiniai pranešėjai visos Europos Parlamento kadencijos laikotarpiui tampa atsakingais už Parlamento pozicijos formulavimą paskirta tema, laikomi to klausimo ekspertais Europos Parlamente.

Europarlamentaras A. Kubilius, 2020 m. rugsėjį tapęs Nuolatinium pranešėju Rusijos klausimais, užsiimda-

mas veikla, susijusia su Rusija, ne tik išreiškia savo asmeninę nuomonę,

tačiau ir formuluoja viso Europos Parlamento poziciją ir požiūrį į tai, kas vyksta Rusijoje, taip pat rengia pranešimus, rezoliucijas, specialius klausymus, skirtus Rusijos reikalams. Tai atlikdamas, A. Kubilius glaudžiai bendradarbiauja su kitais EP nariais, politinėmis frakcijomis ir komitetu nariais. EP plenarinės sesijos metu diskutuojant klausimais, susijusiais su Rusija, A. Kubilius, kaip Nuolatinis pranešėjas, paprastai pasisako pirmasis iš EP narių, savo pasisakyme pasiūlydamas, kokios pozicijos turėtų laikytis visas Europos Parlamentas.

„Agresyvi Rusija kelia pavojų tiek kaimynams, tiek visam likusiam pasauliui, tiek pati sau. Tik išsprendę Rusijos problemą, užsitikrinsime ir stabiliją bei tvarią taiką Europoje, taigi – ir saugią kaimynystę Lietuvai. Visi gyventume daug saugiau, jeigu Kremliuje vietoje Putino būtų koks nors Rusijos demokratas. Demokratinė Rusija yra ir pats svarbiausias geopolitinis Lietuvos saugumo interesas, nes demokratijos tarpusavyje nekariauja. Todėl Vakarai (ir ES) privalo turėti ilgalaikę strategiją kaip padėti Rusijai transformuotis į normalią, neagresyvią, europinio tipo valstybę. Antra, Vakarai turi padėti Rusijai galutinai atsisveikinti su nostalgine imperijos atstatymo svajone ir turi padėti rusams įgyti naują, normalaus gyvenimo pačioje Rusijoje svajonę“, – pabrėžia A. Kubilius.

EP DELEGACIJOS EURONEST PARLAMENTINĖJE ASAMBLĖJOJE PIRMININKAS

Euronest Parlamentinė Asamblėja yra forumas, jungiantis 60 Europos Parlamento narių ir 50 parlamentarų iš 5 ES Rytų kaimynystės valstybių: Armėnijos, Azerbaidžano, Moldovos, Sakartvelo ir Ukrainos. Forumo tikslas – skatinti tolesnę ir

gilesnę Rytų kaimynystei priklausantių šalių integraciją į Europos Sąjungą.

Europos Parlamento narių delegacijai šioje asamblėjoje nuo 2019 m. vadovauja Andrius Kubilius. Kartu su kolege ar kolega iš

Rytų kaimynystės valstybės, A. Kubilius vadovauja ir visai Asamblėjos veiklai. Be darbinių posėdžių, tokių, kaip Asamblėjos biuro susitikimai, pagrindinės Asamblėjos sesijos vyksta dukart per metus, joms pirmininkauja A. Kubilius.

A. KUBILIAUS DARBO EUROPOS PARLAMENTE STATISTIKA:

91 kartą pasisakė EP plenarinėje sesijoje, daugiau nei **50** EP rezoliucijų autorius ir bendraautorius.

Pateikė **558** pataisus EP dokumentams, pateikė **15** klausimų raštu ir **3** klausimus žodžiu Europos Komisijos ir Tarybos atstovams.

Suorganizavo daugiau nei **60** renginių ir konferencijų, dalyvavo **25** paskaitose bei pamokose, daugiau nei **600** kartų davė interviu Lietuvos ir užsienio spaudai, paskelbė virš **20** analitinių straipsnių.

Ukrainos Prezidentas V. Zelenskis ir EP pirmininkė R. Metsola. EP nuotr.

MŪSŲ TIKSLAS – TVARI TAIKA EUROPOJE, UKRAINOS NARYSTĖ ES IR NATO – MŪSŲ VISŲ SAUGUMO GARANTAS

Dirbdami Europos Parlamente A. Kubilius ir R. Juknevičienė nuosekliai pasisakė už Ukrainos narystę Europos Sąjungoje. Prasidėjus Rusijos karui prieš Ukrainą jie ragino ES veikti kaip geopolitinei lyderei ir pakviesti šalį deryboms dėl narystės ES dar 2023 metais.

„Rusija turi būti nugalėta ir išvaryta iš Ukrainos žemės ne kada nors, o šiais metais. Tam reikia šimtų tankų, naikintuvų, tolimojo nuotolio raketų. Dabar. Ukraina turi būti pakviesta deryboms dėl narystės ES ne kada nors, o šiais metais. Mūsų tikslas –

suteikti ES narystę Ukrainai prieš šio dešimtmečio pabaigą“, – sakė R. Juknevičienė. Ji pažymėjo, kad drąsūs ir skubūs ES sprendimai dėl Ukrainos ateities Europos Sąjungoje padės šaliai galiausiai nugalėti Putiną. Euro-parlamentarė pabrėžė, jog „ES turi

veikti kaip geopolitinė lyderė, kadangi tai yra istorinė galimybė mums visiems. Mums reikia Ukrainos“.

2022 m. kovo 1 d. Europos Parlamentas rekomendavo Ukrainą paskelbti oficialia kandidate į ES nares.

[EP Rezoliucija dėl Ukrainos narystės](#)

A. Kubiliaus ir R. Juknevičienės pastangomis nuostata, jog Ukraina turi tapti NATO nare, per labai trumpą laiką iš kelių EP narių idėjos tapo viso Europos Parlamento oficialia pozicija. Prie to prisidėjo tiek ELP frakcijos vicepirmininkė R. Juknevičienė, tiek tarptautinio parlamentarų tinklo „United for Ukraine“ koordinatorius A. Kubilius.

Ištrauka iš 2023 m. gegužės 9 d. ELP frakcijos deklaracijos dėl Ukrainos NATO perspektyvų:

(...) Europos liaudies partija tikisi, kad artėjantys Vilniaus ir Vašingtono viršūnių susitikimai sudarys galimybę pakviesti Ukrainą tapti NATO nare ir kad įstojimo procesas prasidės po karo ir bus kuo greičiau užbaigtas. Tai sustiprins mūsų Aljansą ir bus dar vienas žingsnis tvarios taikos Europoje link.

2023 m. birželio 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl tvaraus Ukrainos atstatymo ir integravimo į euroatlantinę bendruomenę

Europos Parlamentas (...) ragina NATO sąjungininkes laikytis savo įsipareigojimo dėl Ukrainos narystės NATO ir tikisi, kad artėjantys aukščiausio lygio susitikimai Vilniuje ir Vašingtone sudarys sąlygas pateikti kvietimą Ukrainai prisijungti prie NATO ir kad stojimo procesas prasi-

dės pasibaigus karui ir bus kuo greičiau užbaigtas (...)

A. Kubilius, liepos 16 d.:

„(...) Ukraina visą laiką nuo pat 1990-ųjų buvo palikta „pilkoje“ saugumo zonoje, be galimybės tapti nei NATO, nei ES nare, ir tai paskatino Putiną imtis agresijos. Vilniuje Vakarams turėjo galimybę pradėti taisyti šią geopolitinę klaidą, kurios nepadengia jokie, net ir didžiausi ginklų tiekimai. Ir vis tiek šią geopolitinę klaidą Vakarams teks taisyti, geriau anksčiau, negu vėliau.“

Būdama ELP frakcijos vicepirmininke, R. Juknevičienė inicijavo frakcijos vadovybės vizitus į Vilnių bei Kyjivą.

Kelios dienos iki Rusijos įsiveržimo į Ukrainą, **2022 m. vasario 22–23 d.** ELP frakcijos vadovybės delegacija lankėsi Vilniuje, kur susitiko su Lietuvos premjere Ingrida Šimonyte, Latvijos premjeru Krišjaniu Karinsu, Lietuvos užsienio reikalų ministru Gabrieliumi Landsbergiu, Europos liaudies partijos šeimai priklausančių partijų lyderiais ir Lietuvos parlamentarais.

Vizito metu ELP prezidiumo nariai lankėsi NATO priešakinių pajėgų bataliono kovinėje grupėje (eFP) Rukloje. Čia iš pirmų lūpų buvo susipažinta su saugumo situacija regione, kuriai grėsmę kelia agresyvūs Rusijos veiksmai bei Rusijos dislokuoti kariai

Baltarusijoje. Vizitu parodyta besąlyginė ELP parama ES ir NATO partneriams, ginantiems sąjungininkes.

„Svarbiausias šio vizito tikslas – solidarumas su visu regionu

ir su politinės šeimos kolegomis. Esame vieningi su Ukraina, su Baltarusijos opozicija“, – pažymėjo delegacijos sudėtyje buvusi ELP frakcijos vicepirmininkė R. Juknevičienė.

2023 m. vasarį ELP frakcijos vadovybė vyko į Kyjivą. Delegacija, vadovaujama frakcijos pirmininko Manfredo Vėberio, susitiko su aukščiausiais Ukrainos vadovais, vyriausybės nariais, Aukščiausios Rados atstovais, politinių partijų lyderiais.

Esminis misijos į Kyjivą tikslas – išreikšti paramą Ukrainai ir jos siekiui tapti ES ir NATO nare.

Vizito į Kyjivą metu ELP frakcijos pirmininkas Manfredas Vėberis pirmą kartą viešai išreiškė poziciją, jog Ukraina turi tapti NATO nare. Tai buvo svarbus žingsnis formuojant visos frakcijos laikyseną Ukrainos euroatlantinės integracijos klausimu. Po kelių mėnesių frakci-

jos pozicija dėl būtinybės nutiesti kelią Ukrainos narystei NATO buvo paskelbta viešai. Europarlamentarai taip pat pagerbė žuvusius už Ukrainos laisvę Rusijos-Ukrainos kare bei Holokausto aukas Ukrainoje, aplankė išlaisvintus Kyjivo rajonus, susitiko su Ukrainos analitinių centrų atstovais.

2023 m. vasario 3 d. A. Kubilius teigė: „Stabili taika Europoje priklauso nuo to, ar Rusijoje įvyks transformacija į demokratiją. Transformacija gali įvykti tik tokiu atveju, jei Rusijoje bus atlikta deputinizacija, kuri susideda iš trijų dalių: Ukrainos pergalės, tribunolo ir Ukrainos narystės NATO, kad Rusijos elitui ir eiliniams praeitų svajonė atkūrinėti

imperiją, nes Ukraina jau tikrai būtų mūsų pusėje. (...)“

2023 m. vasario 24 d., „United for Ukraine“ parlamentarų tinklo, kurį koordinuoja A. Kubilius, narių pareiškimas vizito Kyjive metu:

„(...) Esame įsitikinę, kad Ukrainos narystė NATO labai prisidėtų prie Aljanso saugumo ir padėtų Rusijos visuomenei pagaliau atsikratyti imperinių svajonių, kuriomis V. Putinas naudojami siekdamas įtvirtinti savo režimą. (...)“

Kovo 7 d. ELP frakcijos vadovas Manfredas Vėberis pareiškė: „Neįsivaizduoju Europos Sąjungos ilgalaikės saugumo architektūros be stipraus europinio NATO dėmens, kurio dalis – ir Ukraina.“

IMPERIJAI TURIME NELEISTI ATSIKURTI – MŪSŲ RYTŲ KAIMYNŲ ATEITIS YRA SUVIENYTOJE EUROPOJE

ES Rytų partnerystės šalys (Ukraina, Moldova, Sakartvelas) turi tapti ES narėmis iki 2030 metų.

A. Kubiliaus iniciatyva analitinis centras CEPS (Centre for European Policy Studies) 2021 metais parengė ir išleido analitinę studiją „Rytų Europos ir Balkanų palyginimas“, kurioje nustatė, jog Rytų Partnerystės šalys narystei ES yra pasiruošusios ne blogiau nei Balkanų šalys.

2022 m. birželį R. Juknevičienė vyko į Vystymosi komiteto (DEVE) misiją Moldovoje, kurios metu susitiko su šalies Parlamento pirmininku ir pagrindinių komitetų pirmininkais. Vizito metu taip pat aplankytas Palanca pasienio punktas ir susitakta su humanitarinę pagalbą teikiančiomis organizacijomis, siekiant suprasti jų poreikius bei lūkesčius. Po Rusijos karo prieš Ukrainą pradžios, Moldovai teko svarbus vaidmuo teikiant humanitarinę pagalbą

nuo karo bėgantiems ukrainiečiams. Dėl geografinės padėties ir *de facto* Rusijos valdomos Padniestrės srities, Moldovos saugumo situacija taip pat gerokai komplikavosi. Nevienareikšmiška ES parama buvo ir yra vienas šalies prioritetų, dėl kurių taip pat dirba R. Juknevičienė ir A. Kubilius.

2022 m. lapkričio 23 d. Europos Parlamentas priėmė savo poziciją dėl naujos ES plėtros strategijos. ELP frakcijos atstovas rengiant šį pranešimą buvo A. Kubilius. Pranešime įtvirtinta, jog ES plėtra – vienintelė veiksmingiausia priemonė, padedanti užtikrinti taiką, klestėjimą ir svarbiausias vertybes Europos žemyne, o Rytų Partnerystės šalių europinės integracijos procesas turi būti tęsiamas.

2023 m. vasarį Euronest Parlamentinės Asamblėjos sesija vyko Kišiniove (Moldova). Sesijos metu priimta EP delegacijos Asamblėjoje pirmininko A. Kubiliaus pasiūlyta rezoliucija dėl strateginės ES narystės derybų su Ukraina ir Moldova pradžios svarbos. Be asamblėjos posėdžių, R. Juknevičienė taip pat susitiko su šalies Prezidente Maja Sandu bei parlamento Pirmininku Igoriu Grosu.

Europarlamentarės R. Juknevičienė ir F. F. Fitzgerald lankėsi Moldovos pasienyje. Asmeninio archyvo nuotr.

A. KUBILIAUS SUKURTAS U4U TINKLAS – UNIKALI PASAULINĖ PARLAMENTINĖ INICIATYVA

United for Ukraine tinklas

EP narys A. Kubilius jau pirmąją Rusijos karo prieš Ukrainą dieną paskelbė apie tarptautinio parlamentarų ir ekspertų tinklo „United for Ukraine“ (liet. „Susivieniję vardan Ukrainos“, U4U) iniciatyvą tam, kad už savo išlikimą ir Vakarų vertybes kovojančios Ukrainos poreikiai ir interesai būtų geriau išgirsti „Vakarų fronte“, t.y. Vakarų valstybių sostinėse.

„United for Ukraine“ – neformalus, įvairių tautybių ir politinių pažiūrų esamus ir buvusius parlamentarų ir parlamentų tarnautojus jungiantis tinklas. Pagrindinis jo tikslas – skleisti Ukrainos euroatlantinės integracijos ir paramos idėjas „savo“ parlamentuose ir sprendimus priimančiose institucijose.

Ekspertų tinklas – neformali grupė, jungianti mokslininkus, tyrėjus ir kitus ekspertus iš universitetų, idėjų kalvių ir pilietinės visuomenės organizacijų, ir teikianti savo įžvalgą bei išvadas politikams, taip prisidedant prie argumentų formulavimo ir politikos sklaidos.

Į U4U tinklo veiklą yra įsitraukę beveik 70 Europos Parlamento ir beveik 250 esamų ir buvusių nacionalinių parlamentų narių iš 43 valstybių. Daugiau nei po 20 tinklo

narių – iš Ukrainos, Vokietijos, Lenkijos, Prancūzijos, Lietuvos, Rumunijos.

Ekspertų tinkle yra užsiregistravę beveik 300 ekspertų.

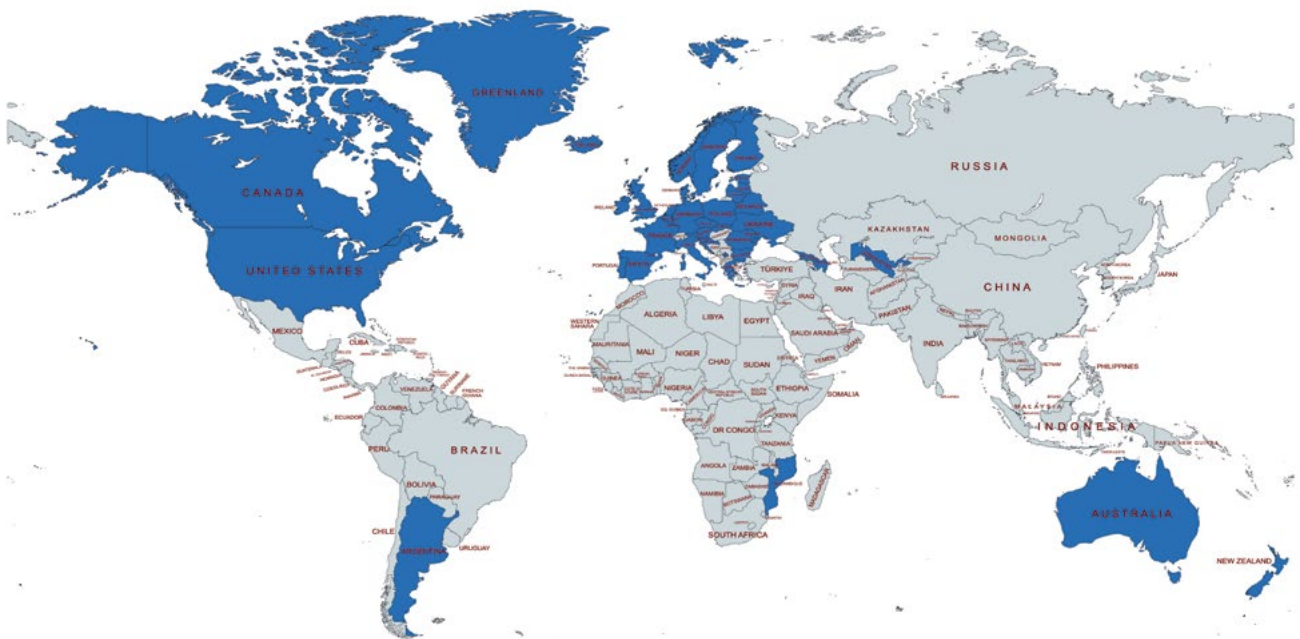
Veikla:

Vyko dvi dešimtys renginių, kurių metu parlamentarai supažindinti su situacija Ukrainoje, diskutuota apie tokius klausimus kaip: Putino ir jo parankinių patraukimo į tarptautinę atsakomybę klausimas; Rusijai priklausiančio turto konfiskacija ir perdavimas Ukrainai, sankcijos Rusijos branduoliniam sektoriui, *Wagner*

grupuotės įtraukimas į ES teroristų sąrašą.

2022 m. balandžio 8 d. Ukrainos Aukščiausios Rados pirmininkas Ruslanas Stefančukas ir U4U tinklo iniciatorius A. Kubilius pasirašė bendrą deklaraciją dėl vienybės už Europietišką Ukrainą.

2022–2023 m. vyko tinklo narių vizitai į Berlyną, Romą, Paryžių, Stokholmą, Londoną, Vašingtoną, Kyjivą, susitinkant su politikais, ekspertais, žurnalistais, visuomenininkais ir įtikinėjant būtinybe ir toliau telkti paramą Ukrainai.

Ukrainos Prezidentas V. Zelenskis 2023 m. vasario 24 d. po susitikimo su tinklo nariais Kyjive teigė: „(...) Esu dėkingas už šį vizitą. Tai svarbus paramos ženklas. Džiaugiamės, kad turime tokių puikių partnerių, kurie padeda mūsų šaliai neprarasti nepriklausomybės ir mūsų žmonių gyvybių...“

Ukrainos Aukščiausiosios Rados pirmininkas R. Stefančiukas viso Ukrainos parlamento vardu 2023 m. vasario 24 d. įteikė A. Kubiliui, kaip šio tinklo lyderiui, padėką už nuopelnus Ukrainos žmonėms.

Apie United for Ukraine tinklo veiklą, surengtas diskusijas ir analizes galite skaityti:

Ukrainos Aukščiausios Rados pirmininkas R. Stefančiukas įteikia apdovanojimą. Ukrainos Aukščiausios Rados nuotr.

„United for Ukraine“ tinklas prisidėjo ir prie trijų paramos Ukrainai akcijų: „Generatoriai Ukrainai“ (Elektros generatorius Ukrainos hromadoms siuntė Lietuvos, Prancūzijos, Belgijos savivaldos institucijos), solidarumo akcija „Valanda Ukrainai“, kurios metu Europos (ir Lietuvos) miestai bei gyventojai buvo ragi-

nami išjungti kalėdines iluminacijas; „Parama Chersonui“ (parama nuo potvynio ir okupacijos kenčiančioms Chersono srities hromadoms – po EP narių raginimo pirmoji prie akcijos prisijungė Lietuvos savivaldybių asociacija, prisidėjo atskiros Lietuvos savivaldybės, įmonės ir asociacijos).

Telkiama parama Vakarų fronte

R. Juknevičienės iniciatyva 2022 m. lapkritį frakcijos posėdyje vyko susitikimas su Ukrainos medicinos darbuotoja Julija Pajevska, geriau žinoma kaip Tayra.

Ją Rusijos okupantai 2022 m. kovą pagrobė humanitariniame koridoriuje prie apsupto Mariupolio bei laikė įkalintą nelaisvėje. Prasiėjus karui J. Pajevska gelbėjo šimtus civilių ir karių gyvybių ir transliavo filmuotus vaizdus iš okupuoto Mariupolio.

Frakcijos posėdžio metu kalbėjusi pamedikė dėkojo Europos Parlamento nariams už pagalbą ir paramą Ukrainai bei ragino nenustatyti jos teikti.

Susitikimo priešistorė – 2022 m. pavasarį prasidėjus Mariupolio apgulčiai europarlamentarai suorganizavo Mariupolio gynėjų palaikymo akciją ir pakvietė herojų šeimos narius į Europos Parlamentą.

Medicinos darbuotoja J. Pajevska-Tayra ELP frakcijos posėdyje. ELP frakcijos nuotr.

„Džiaugiuosi, kad Julija pagaliau yra saugi ir galime su ja susitikti Parlamente bei išklausti Rusijos agresijos aukų ir išgyvenusiųjų liudijimus iš pirmų lūpų. Mūsų frakcija pasi-

rengusi daryti viską, kas įmanoma, kad prisidėtų prie Rusijos okupantų pagrobtų Ukrainos moterų išlaisvinimo“, – kalbėjo susitikime R. Juknevičienė.

REMTI DEMOKRATIJAS – TAI IR MŪSŲ VALSTYBĖS IŠLIKIMO GARANTAS

Vienas iš esminių Lietuvos ir visos Europos interesų – skatinti demokratijų plėtrą įvairiose pasaulio vietose. To priežastis labai pragmatiška: kuo daugiau valstybių laikysis demokratijos standartų, tuo nuspėjamesnis ir saugesnis bus mus supantis pasaulis, nes demokratijos tarpusavyje nekariauja.

Vizitai Taivane

2020 m. I. Šimonytės vadovaujama Vyriausybei ir G. Landsbergio vadovaujama URM išreiškus paramą demokratiniam Taiwanui ir ėmusius veiksmų, siekiant apriboti didėjančią komunistinės Kinijos įtaką Lietuvoje, Kinija ėmėsi diplomatinio ir ekonominio spaudimo Lietuvai, tikėdamasi, jog kitos valstybės, pabūgusios panašių veiksmų, ją paliks vieną diplomatinės kovos lauke. Lietuvai paramą išreiškė ne tik ES valstybės, tačiau ir JAV. Lietuvos ryžtas remti demokratinį Taiwaną neliko be atsako ir Europos Parlamente.

2021 m. lapkritį A. Kubilius dalyvavo Europos Parlamento narių vizite Taivane. Tai buvo pirmasis istorijoje EP narių vizitas šioje šalyje. EP narys šio trijų dienų vizito metu susitiko su Taivano Prezidente Tsai Ing-wen ir tuometiniu Ministru Pirmininku Su Tseng-chang, kitais politikais, verslo ir visuomenės veikėjais. Vizito metu aptarta Taivano patirtis kovojant su dezinformacija, bandymus kištis į Taivano demokratiją, žiniasklaidą, kultūrą ir švietimą, taip pat Taivano pastangos stiprinti savo kibernetinį atsparumą.

2022 m. rugsėjo 15 d. priimta EP rezoliucija dėl padėties Taivano sąsiauryje. Šioje rezoliucijoje išsakyta pritarimas Lietuvos sprendimui

R. Juknevičienė bei jos vadovaujama delegacija susitiko su Taivano Prezidente Tsai Ing-wen. Taivano prezidentūros nuotr.

atidaryti prekybos atstovybę Taipėjuje ir kitų ES valstybių raginimui sekti šiuo pavyzdžiu, taip pat pasmerkto Kinijos diplomatinio ir ekonominio spaudimo priemonės, o ES institucijos paragintos imtis atsako į tokius veiksmus. Šios rezoliucijos rengėjai ELP frakcijoje – A. Kubilius ir R. Juknevičienė.

R. Juknevičienė bei jos vadovaujama EP-Taivano draugystės delegacija Taivane lankėsi **2023 m. birželį**. Taipėjuje EP narė susitiko su Taivano Prezidente Tsai Ing-wen, lankėsi Skaitmeninių reikalų ministerijoje, susitiko su Taivano užsienio reikalų ministru ir vidaus reikalų viceministru, šalies parlamento užsienio ir nacionalinio saugumo komitetu nariais bei nevyriausybinių organizacijų atstovais.

Susitikimo su Taivano Prezidente metu R. Juknevičienė pažymėjo, kad Taivano žmonės rodo ypatingą ryžtą ginti demokratinį gyvenimo būdą ir teigė, kad šiandien kaip niekada svarbu plėtoti demokratijų bendrystę.

Pasak EP narės, Taivano žmonės, kaip ir mes Europoje, supranta, kad ukrainiečiai gina ne tik savo žemę, bet ir visas pasaulio demokratijas.

R. Juknevičienė Taivaniečių atstovybės Lietuvoje vadovą Eric Jiun-Yaw Huang su žmona pakvietė į Tiltagalius. Svečiai ne tik aptarė politines aktualijas, bet ir susipažino su vietos gyventojų kasdienybe, dalyvavo Jokūbinių šventėje Gelažiuose.

Europos Sąjunga pritaria Lietuvos pozicijai dėl Taivano!

Atsakydama į Kinijos spaudimą Lietuvai dėl paramos Taiwanui, Europos Komisija 2021 metų gruodį pasiūlė teisės aktą dėl ES ir jos valstybių apsaugos nuo trečiųjų šalių taikomo ekonominio spaudimo. Šis dokumentas po trijų institucijų derybų turėtų būti patvirtintas 2023 metų spalį. Jame numatyta, jog jei ne trečioji šalis daro ES valstybei ekonominį spaudimą (kokį patyrė Lietuva iš Kinijos dėl paramos demokratiniam Taiwanui), ES gali imtis atsakomųjų ekonominio ar kitokio pobūdžio priemonių.

A. Kubilius vizitas Taivane su kitais EP nariais

AR ĮMANOMA KITOKIA, NEAGRESYVI RUSIJA?

Europai naudingiau, kad Rusija būtų prognozuojama demokratinė valstybė

EP pozicija dėl ES ir Rusijos politinių santykių krypties

Nuolatinis pranešėjas Rusijos klausimu A. Kubilius vadovavo EP Pranešimo dėl ES ir Rusijos politinių santykių krypties rengimui. Šiame pranešime, solidžia EP narių dauguma patvirtintame dar 2021 m. rugsėjo 15 d., išreiškiamas EP tikėjimas demokratinė Rusijos ateitimi ir siūloma laikytis kelių esminių nuostatų:

- Europos Sąjunga turi išmokti efektyviai gintis nuo Kremliaus išorinės ir vidinės agresijos;
- Europos Sąjunga privalo sulaukyti Rusijos hibridines įtakas Vakaruose;
- Europos Sąjungai yra svarbus „strateginis dialogas“ su Rusijos pilietine visuomene, ieškant naujų būdų ne tik kaip ją paremti ir apginti, bet ir kaip ją padrąsinti bei paskatinti imtis demokratinių permainų Rusijoje.

A. Kubilius ir R. Juknevičienė dalyvavo rengiant **daugiau nei 20 rezoliucijų**, susijusių su Rusija, šiuos dokumentus pristatė EP plenarinėje sesijoje. A. Kubilius buvo daugelio šių rezoliucijų teksto iniciatorius, abu parlamentarai dalyvaudavo kaip ELP frakcijos atstovai derybose dėl teksto, o R. Juknevičienė, būdama ELP frakcijos vicepirmininke, užtikrindavo frakcijos narių palaikymą galutiniam rezoliucijos tekstui EP plenarinės sesijos metu. Rezoliucijose, ginančiose Lietuvos poziciją, konsultuotasi ir su Lietuvos institucijomis.

Visi A. Kubiliaus ir R. Juknevičienės rengti dokumentai buvo patvirtinti.

Europarlamentaro A. Kubiliaus organizuojuose renginiuose dalyvavo gausus įvairių institucijų, žiniasklaidos atstovų būrys. ELP frakc. nuotr.

Svarbesnės A. Kubiliaus ir R. Juknevičienės rengtos EP rezoliucijos, susijusios su Rusija:

- Dėl Rusijos veiksmų, nukreiptų prieš Lietuvos teisėjus, prokurorus ir tyrėjus, dalyvavusius tiriant tragiškus 1991 m. sausio 13 d. įvykius Vilniuje (priimta 2019 m. lapkričio 28 d.)
- Dėl Rusijos „užsienio agentų“ įstatymo (priimta 2019 m. gruodžio 18 d.)
- Dėl nuolatinių represijų prieš pilietinę visuomenę ir žmogaus teisių gynėjus Rusijoje: žmogaus teisių organizacijos „Memorial“ atvejis (priimta 2021 m. gruodžio 16 d.)
- Dėl privačių karinių ir apsaugos bendrovių, visų pirma „Vagnerio grupės“, vykdomų žmogaus teisių pažeidimų (priimta 2021 m. lapkričio 25 d.)
- Dėl Rusijos pripažinimo terorizmą remiančia valstybe (priimta 2022 m. lapkričio 23 d.)
- „Represijos Rusijoje, ypač Vladimiro Kara-Murzos ir Aleksejaus Navalno atvejai“ (priimta 2023 m. balandžio 30 d.)

2019 m. pabaigoje A. Kubilius įkūrė neformalų forumą „Europietiškos Rusijos draugai“. Tai neformali Europos Parlamento narių, ekspertų, žurnalistų, studentų, įvairių institucijų ir organizacijų pareigūnų iš ES, Rytų Partnerystės šalių, Rusi-

jos, JAV ir Jungtinės Karalystės platforma.

Forumas sukurtas, nes sprendimų priėmėjams Vakaruose trūksta informacijos apie realią padėtį Rusijoje, taip pat siekiant pakeisti strateginį mąstymą Vakaruose nuo „dialogo su Putinu“ siekio prie realios strategijos, kaip padėti Rusijos visuomenei pasirinkti demokratinę vystymosi kelią.

Per tą laiką **suorganizuota apie 40 diskusijų ir susitikimų** su Rusijos demokratinės opozicijos atstovais bei pilietinės visuomenės veikėjais, jas rengiant bendradarbiauta su tokių analitinių centrų kaip *Atlantic Council*, *Chatham House*, *GLOBSEC*, *Martens Centre*, *Liberaler Moderne* ekspertais ir analitikais. Daugelyje šių renginių kaip pranešėja ar komentatorė dalyvavo ir R. Juknevičienė.

Forumo viešų diskusijų vaizdo įrašus galima pamatyti:

ES institucijų ir Rusijos opozicijos dialogo skatinimas

2023 m. birželio 5–6 d. A. Kubiliaus iniciatyva ir bendradarbiaujant su šešėliniais EP pranešėjais Włodzimirz Cimoszewicz (Socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcija, Lenkija), Bernard Guetta (Renew Europe, Prancūzija) ir Sergey Lagodinsky (Žalieji/Europos laisvasis aljansas, Vokietija) įvyko konferencija – Briuselio dialogas „Diena po“.

Konferencija skirta aptarti, kokios strategijos ir kokių sąlygų reikia tam, kad žlugus Putino režimui, Rusijos visuomenė pasirinktų žengti normalią Europietiškos valstybės vystymosi keliu.

Konferencija suteikė galimybę užmegzti Rusijos demokratinų jėgų ir ES institucijų dialogą. Ji taip pat tapo paskata Rusijos demokratams ir ES institucijų atstovams keistis informacija, formuluoti politinius pasiūlymus ir planus dėl demokratinės Rusijos ateityje.

Į Europos Parlamente vykusią konferenciją atvyko beveik 300 dalyvių. Juos pasveikino ir pranešimus skaitė EP vicepirmininkė Katarina Barli, Europos Komisijos narė Vera Jurova, Europos išorės veikslių tarnybos direktorius Rytų Europai ir centrinei Azijai Michaelas Siebertas, Nobelio premijos laureatai Dmitrijus

Muratovas, Sergejus Davidis (*Memorial*), Rusijos opozicijos atstovai Garis Kasparovas, Michailas Chodorkovskis, Europos Parlamento nariai. Tai buvo pirmas tokio pobūdžio renginys Briuselyje, dialogo veiklą nuspręsta tęsti ir toliau. Konferencija susilaukė didelio atgarsio Lietuvos, tarptautinėje ir demokratiškosios Rusijos žiniasklaidoje.

Iniciatyva nominuojant prestižinei EP Sacharovo premijai

2021 m. skiriant prestižinę Sacharovo premiją už minties laisvę rusų opozicionieriui Aleksejui Navalnui daug prisidėjo Parlamento ELP frakcijos nariai A. Kubilius ir R. Juknevičienė, kurie įtikino kolegas, kad toks sprendimas būtų priimtas.

Baltarusijos demokratinės pilietinės visuomenės palaikymas po pavogtų 2020 m. Prezidento rinkimų

Po suklastotų 2020 metų Prezidento rinkimų, juos sekusių protestų ir masinių represijų Baltarusijoje, R. Juknevičienė ir A. Kubilius aktyviai palaikė pilietinės visuomenės ir Sviatlanos Cichanouskajos vadovaujamo opozicijos kabineto siekius. EP nariai reikalavo nepripažinti Lukašenkos legitimu prezidentu ir jo nusikaltamo režimo legitimia Baltarusijos valdžia. Teikti konkretūs politinės ir praktinės paramos pasiūlymai.

2020 m. rugsėjo 14 d. A. Kubiliaus ir R. Juknevičienės pastangomis priimta EP rezoliucija dėl situacijos Baltarusijoje. Rezoliucijoje ES institucijos raginamos teikti pagalbą Baltarusijos demokratinėi opozicijai, įskaitant S. Cichanouskajos vadovaujamą Koordinavimo tarybą bei taikyti sankcijas asmenims, atsakingiems už rinkimų rezultatų klastojimą ir represijas Baltarusijoje. Vėliau priimtos dar penkios Europos Parlamento rezoliucijos, susijusios su situacija Baltarusijoje, opozicijos persekiojimu ir represijomis.

2020 m. spalį R. Juknevičienės iniciatyva grupė Europos Parlamento narių asmeniniais laiškais kreipėsi į

Baltarusijos režimo karinę vadovybę, skatindama pasirinkti teisingą pusę, neremti nusikalstamo Aliksandro Lukašenkos režimo ir sustabdyti brutalias represijas.

2020 m. gruodį Europos Parlamentas Sacharovo premiją už minties laisvę skyrė Baltarusijos demokratinėi opozicijai, atstovaujamai Koordinavimo tarybos, kuri buvo įkurta drąsių moterų Sviatlanos Cichanouskajos, Sviatlanos Aleksijevič, Maryjos Kalesnikavos, Volhos Kavalkovos ir Veranikos Capkalos bei politikų ir pilietinės visuomenės aktyvistų Siarhejaus Cichanouskio, Alesio Bialiackio, Siarhejaus Dyleusio, Scipano Pucilos ir Mikolos Statkevičiaus sumanymu.

„Džiaugiamės, kad mūsų siūlymas skirti Sacharovo premiją Baltarusijos opozicijai, kovojančiai už šalies nepriklausomybę, laisvus ir sąžiningus rinkimus, buvo išgirstas, ir visos Europos Parlamento politinės grupės jį parėmė“, – sakė EP nariai A. Kubilius ir R. Juknevičienė, aktyviai remiantys baltarusių tautos kovą už demokratiją.

Parama Baltarusijos politiniams kaliniams

Nuo 2020 m. spalio R. Juknevičienė dalyvauja Vokietijoje įsikūrusios tarptautinės žmogaus teisių organizacijos Libereco akcijoje „WeStand-BYyou“, kuri skatina visos Europos parlamentų narius asmeniškai glo-

ELP frakcijos atstovų susitikimas su Baltarusijos išrinktąja prezidente S. Cichanouskaja. ELP frakcijos nuotr.

Europos Parlamente vyko Baltarusijos politinių kalinių palaikymo akcija

boti Baltarusijoje neteisėtai įkalintus politinius kalinius.

R. Juknevičienės globojamas Jurijus Vlasovas buvo kandidatės į prezidentus S. Cichanouskajos patikėtinis Gomelio apskrityje. 2020 m. rugpjūčio 6 d., likus kelioms dienoms iki rinkimų, jis buvo suimtas, 2021-ųjų pavasarį nuteistas kalėti 6,5 metų sugriežtinto saugumo kalėjime. Per trejus metus nuo jo suėmimo, pavyko gauti labai nedaug informacijos apie jo būklę ir kalinimo sąlygas.

2022 m. gruodį politinių kalinių palaikymo akcija vyko visame Europos Parlamente, plenarinės sesijos Strasbūre metu. Dešimtys parlamentarų, įskaitant Pirmininkę Robertą Metsolą ir politinių grupių vadovybes, išsiuntė asmeninius laiškus Baltarusijos kaliniams.

Tarptautinis teisingumas

Po 2020 m. rudenį Baltarusijoje vykusių prezidento rinkimų, jų rezultatus sufalsifikavęs A. Lukašenka ėmėsi žiaurių represijų ir kankinimų prieš savo piliečius. Daugelis baltarusių teisingumo galėjo ieškoti tik užsienyje.

EP narys A. Kubilius sukviėtė Lietuvos, tarptautinių ir A. Lukašenkos režimui nepritariančių Baltarusijos teisininkų pasitarimą dėl pagalbos režimui oponuojantiems ir dėl to nukentėjusiems baltarusiams. Po šio pasitarimo Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija ir Generalinė prokuratūra ėmėsi iniciatyvos keliant baudžiamąsias bylas pagal disidentų kankinimo faktą – Lietuva yra viena nedaugelio ES valstybių,

kurių teisė leidžia kelti baudžiamąsias bylas kitoje valstybėje vykdytu nusikaltimų žmogiškumui atžvilgiu.

Taip pat A. Kubilius inicijavo centro, užsiimančio teisine pagalba nuo režimo nukentėjusiems baltarusiams ir nagrinėjančio tarptautinio teisingumo klausimus, steigimą.

2021 m. liepą buvo įsteigtas „Teisės ir demokratijos centras“, tarptautinėje erdvėje žinomas kaip „Justice Hub“.

A. Lukašenkos vykdomi nusikaltimai žmogiškumui, kaip ir V. Putino (padedant tam pačiam A. Lukašenkai) vykdomas karo agresijos prieš Ukrainą nusikaltimas negali būti tiriami jokiame egzistuojančiame tarptautiniame teisme. Todėl vienas iš galimų kelių patraukti šiuos karo nusikaltėlius baudžiamojon atsakomybėn – įsteigti Specialųjį tarptautinį tribunolą (analogišką po II Pasaulinio karo veikusiam Niurnbergo tribunolui).

Be to, A. Kubiliaus, R. Juknevičienės ir kitų EP narių bendra iniciatyva Europos Parlamente 2023 m. sausio 19 d. priimta rezoliucija, kuria ES valstybės raginamos siekti, kad būtų įsteigtas specialusis tribunolas dėl agresijos nusikaltimo prieš Ukrainą, tirsiantis nusikalstamus V. Putino (ir jo bendrininko A. Lukašenkos) veiksmus.

ELP frakcijos nuotr.

AFRIKA, PIETŲ AMERIKOS IR AZIJOS VALSTYBĖS – KODĖL TAI SVARBU IR MUMS?

Nuo 2019 m. rudens iki 2020 m. pabaigos R. Juknevičienė kartu su trimis kolegomis atstovavo Europos Parlamentui (EP) tarpinstitucinėse derybose su Europos Taryba ir Europos Komisija dėl EP ir ES Tarybos reglamento dėl Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo – Globali Europa priemonės (angl. – NDICI-Global Europe). Pirmą kartą Lietuvos politikė dalyvavo daugiau nei metus trukusiose derybose dėl įspūdingos apimties teisinio dokumento dėl finansinės paramos ir bendradarbiavimo su ne Europos Sąjungos šalimis, bei ES indėlio į bendruosius tikslus, tokius kaip globalūs vystymosi tikslai, žmogaus teisių apsauga bei klimato kaita. Derybose EP narė, drauge su kolegomis, atstovavo EP pozicijai ir derėjosi su kitomis ES institucijomis dėl kompromisų.

„Globalios Europos“ instrumento biudžetas siekia beveik 80 mlrd. eurų 2021–2027 m. laikotarpiui. Tai tarsi daugiameis Europos Sąjungos biudžetas, iš kurio finansuojama dauguma ES užsienio politikos veiksmų. Šis instrumentas padeda ES įgyvendinti politinius prioritetus ir patenkinti partnerių poreikius vystymosi, kaimynystės politikos ir tarptautinių partnerystės skatinimo srityse. Reglamento dėka, ES gali skirti paramą ekonominėms reformoms, ekonomikos žalinimui, kovai su klimato kaita, skurdu, prisidėti prie tvaraus partnerių vys-

R. Juknevičienė dalyvavo aukšto lygio derybose dėl ES pagalbos trečiosioms šalims. EP nuotr.

tymosi, remti pilietinę visuomenę, demokratijos ir žmogaus teisių užtikrinimą, įgyvendinti ilgalaikius tarptautinius ES įsipareigojimus, jos vertybes, tikslus ir interesus.

Šis instrumentas suteikia teisinį pagrindą, nustato prioritetus ir pagrindines ES bendradarbiavimo kryptis bei finansavimo būdus ir mechanizmus išoriniams ES veiksams ir santykiams su ne ES šalimis ir regionais. Jame pirmą kartą apjungta daugiau nei 10 iki tol atskirai veikusių ES išorės veiksmų programų. Taip pasiektas geresnis ES veiksmų koordinavimas ir efektyvumas, išvengiama veiklos dubliavimo.

Reglamentas apima ES veiklą visame pasaulyje. Supaprastinti ilgą ir sudėtingą reglamento pavadinimą taip, kad jis trumpai ir aiškiai atspindėtų ES visapusišką indėlį, esmę ir apimtį, buvo vienas iš EP narės siūlymų, kuriam pritarus buvo pasirinktas Globalios Europos pavadinimas.

Derybose teko įdėti daug darbo ir pavyko pasiekti, kad būtų apginta ir išsaugota Lietuvai aktuali Europos Parlamento nuostata dėl branduolinio saugumo. Represinių režimų ranose esančios branduolinės jėgainės gali lengvai tapti šantažo įrankiu, todėl buvo ypač svarbu reglamente įtvirtinti principą, kad tarptautinių branduolinės saugos standartų laikymasis taptų viena iš sąlygų ES paramai teikti. Taigi pirmą kartą į ES paramos sąlygas yra įtrauktas branduolinis saugumas.

Derybose pasiekta, kad būtų veikmingiau atsižvelgiama į Europos Parlamento nuomonę. Sukurtas Aukšto lygio geopolitinis dialogas, vykstantis du kartus per metus, kuriame tenka dalyvauti ir Lietuvos politikai. Jame kartu su atsakingais Komisarais aptariamoms politinėms kryptims ir reglamento įgyvendinimo gairėms.

Šis instrumentas suteikia ES galimybę veikti globaliu mastu. ES yra didžiausia donorė, nes puikiai supranta, jog tarpusavyje glaudžiai susijusiame pasaulyje jos vystymasis, taika ir saugumas priklauso ir nuo taikos, vystymosi ir stabilumo kaimynystėje bei tolimesniuose regionuose.

Iš viso derantis dėl šio reglamento vyko 7 trilogai (tarpinstitucinės derybos aukščiausiu politiniu lygiu), 42 techniniai posėdžiai – darbas truko net 17 mėnesių.

KONFERENCIJA DĖL EUROPOS ATEITIES

Konferencija dėl Europos ateities buvo 2021 m. kovo mėn. – 2022 m. gegužės mėnesiais vykusį Europos Parlamento, ES Tarybos ir Europos Komisijos bendra iniciatyva, skirta išklaušti europiečius ir suteikti jiems galimybę piliečių vadovaujama debatai ir diskusijų metu išsakyti savo nuomones dėl Europos ateities.

Konferencijos diskusijos vyko keliuose formatuose:

Daugiakalbė skaitmeninė platforma visiems piliečiams suteikė galimybę pasidalyti idėjomis ir pateikti nuomones. Šios idėjos ir nuomonės buvo renkamos, analizuojamos, stebimos ir skelbiamos visos Konferencijos metu.

Buvo sudaryti keturi teminiai **Europos piliečių forumai**, kuriuose dalyvavo 200 atsitiktinai atrinktų piliečių iš visų ES šalių ir visų visuomenės sluoksnių – forumų sudėtis atspindėjo jos sociologinę įvairovę:

- „Tvirtesnė ekonomika, didesnis socialinis teisingumas ir aktyvesnis darbo vietų kūrimas, švietimas, kultūra, sportas, skaitmeninė transformacija“;
- „ES demokratija, vertybės, teisės, teisinė valstybė, saugumas“;
- „Klimato kaita, aplinka, sveikata“;
- „ES pasaulyje, migracija“.

Konferencijos plenarinėse sesijose jų nariai diskutavo dėl Europos bei nacionalinių piliečių forumų pateiktų rekomendacijų ir daugiakalbių skaitmeninėje platformoje surinktų pasiūlymų. Po šių diskusijų plenarinių sesijų nariai pateikė pasiūlymų Vykdomejai valdybai.

Plenarinėse sesijose dalyvavo visų trijų ES institucijų, nacionalinių parlamentų, Europos piliečių forumų, nacionalinių renginių ir (arba) forumų atstovai ir kiti suinteresuotieji subjektai.

A. Kubilius buvo vienintelis Lietuvoje išrinktas Europos Parlamento narys, dalyvavęs šios Konferencijos veikloje. Jis koordinavo Europos Parlamento delegacijos darbą darbo

A. Kubilius – Europos Parlamente. EP nuotr.

grupėje „ES pasaulyje“. Europarlamentaro pastangomis galutinėje Konferencijos deklaracijoje, priimtoje 2022 m. gegužės 9 dieną, atsirado nuostata, jog ES, norėdama tapti globalia geopolitine žaidėja ir

sbūti pasiruošusi būsimai plėtrai, turi reformuoti institucijų darbą ir efektyvinti sprendimų priėmimo procedūras, pirmiausia – atsakant vienbalsiškumo Bendrosios užsienio ir politikos srityje.

Iš A. Kubiliaus pasisakymo plenarinėje sesijoje 2022 m. gegužę:

„(...) Vienas iš ES įkūrėjų Jean Monnet sakė, kad Europa bus formuojama krizių ir kad ji bus visų sprendimų, priimtų krizių metu, suma. Dabar mums reikia naujų sprendimų.“

Reikia pasidžiaugti sėkmingomis konsultacijomis su ES piliečiais Konferencijos diskusijose, kurių metu gimė keletas labai svarbių rekomendacijų, kaip patobulinti bendrą saugumo ir gynybos politiką.

ES kūrė ir reformavo žinomi politikos ir intelektualiniai lyderiai. Tokios lyderystės reikia ir dabar.

Mūsų kartai teko atsakomybė – ES turi prisitaikyti prie pokyčių ir šios krizės keliamų iššūkių. Tai reikalauja mūsų lyderystės. Turime atsižvelgti į piliečių reikalavimus: perėjimas prie kvalifikuotos balsų daugumos principo užsienio politikoje, saugumo pajėgumų stiprinimas ir strateginės atsakomybės už Europos kaimynystę prisiėmimas.

ES turi keistis pati tam, kad būtų pasirengusi globaliems pokyčiams. O Sutarčių keitimas yra instrumentas tokiems pokyčiams. Nebijokime keistis. Kaip sakė žymus airių-britų konservatorių filosofas ir politikas Edmundas Burke'as, politikos menas yra tai, kai valstybė be priemonių tam tikram pokyčiui yra be priemonių jos išsaugojimui. Jei norime išsaugoti Europos Sąjungą, ji turi keistis.“

LIETUVOS LANKYTOJŲ VIZITAI EUROPOS PARLAMENTE BRIUSELYJE IR STRASBŪRE

A. Kubiliaus ir R. Juknevičienės kvietimu Europos Parlamente šios kadencijos metu viešėjo daugiau nei 800 lankytojų. Nėra Lietuvoje krašto, iš kurio nebūtume pakvieta žmonių apsilankyti svarbiausiose EP veiklos miestuose: Briuselyje ir Strasbūre. Kelionių metu žmonės ne tik susitinka su europarlamentarais, susipažįsta su vienos svarbiausių institucijų darbu, stebi posėdžius ir balsavimus, aplanko gražiausius Europos miestus, bet ir užmezga naujas pažintis, kurios užgrūdintos kelionėje dažnai virsta draugystėmis.

SAUGUMAS

Kibernetinės atakos tampa vis rafinuotesnės

EP saugumo ir gynybos pakomitečio (SEDE) pirmininko pavaduotoja R. Juknevičienė buvo komiteto parengto pranešimo „Dėl ES kibernetinės gynybos pajėgumų padėties“ frakcijos deleguota šešėlinė pranešėja. Šį dokumentą, apžvelgiantį ES kibernetinių pajėgumų būklę bei teikiantį siūlymus ir rekomendacijas dėl minimų pajėgumų vystymo Bendrijoje, rengė Užsienio reikalų komiteto narys estas Urmas Paetas (Urmias Paet).

Kibernetinės erdvės ribų nebuvimas ir aukštas kibernetinių atakų lygis yra grėsmė ir todėl reikalauja intensyvaus bendradarbiavimo tarp ES ir NATO bei koordinuoto atsako iš ES. Pranešime pažymima, kad ES ir jos šalys narės turi toliau stiprinti kibernetinį atsparumą ir vystyti bendrus bei tvirtus kibernetinės gynybos pajėgumus, kadangi matomas nuolatinis kibernetinių operacijų, kurias vykdo valstybiniai ir nevalstybiniai veikėjai, augimas.

Neteisėta migracija

Nuo pat hibridinio išpuolio pradžios, kuriuo siekiama daryti spaudimą Lietuvai ir visai ES, R. Juknevičienė stengiasi, kad joga ES galėtų tinkamai reaguoti.

2021 m. lapkričio 10 d. vykusiame EP Piliiečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pasikeitimo nuomonėmis su Europos Komisijos Vidaus reikalų komisare Ylva Johansson kalbėjusi EP narė R. Juknevičienė pabrėžė, kad reikia aiškaus plano, kaip suvaldyti iš Baltarusijos vykdomą hibridinę ataką prieš ES.

„Mes turime traktuoti tai kaip nusikaltimą, vykdomą ne šiaip žmonių kontrabandininkų, o valstybės. Šie nusikaltimai privalo turėti kon-

krečius apibrėžimus nacionaliniuose kodeksuose ir tarptautinėse konvencijose. Ši praktika turi būti sustabdyta“, – sakė europarlamentarė.

ELP pozicijos dokumentas dėl prieglobsčio ir migracijos

Migracija – vienas esminių pastarųjų metų iššūkių ES. ELP frakcija, reaguodama į didėjančius nelegalios migracijos srautus tiek prie rytinių, tiek prie pietinių Sąjungos sienų, įtvirtino savo poziciją dėl ES migracijos ir prieglobsčio politikos.

Europarlamentarės R. Juknevičienės siūlymu ELP pozicijos dokumente aiškiai įtvirtinta, jog „ELP stipriai remia Komisijos siūlymą į Šengeno Sienų Kodeksą įtraukti nuostatas dėl migrantų instrumentalizavimo. Šios nuostatos sudarys pagrindą šalims narėms turėti teisinį instrumentą ir veikti koordinuotai esant migrantų instrumentalizavimo situacijai. Tai būtų teisingas signalas priešiškiems režimams, kad, laikydami europinių vertybių, užtikrinsime saugumą ir neleisime mūsų šantažuoti“.

„(...) Sveikina Kodekso nuostatas, kurios aiškiai įpareigoja Europos Komisiją Europos lygiu nustatyti išorės sausumos sienų stebėjimo bendrus minimalius standartus, bei nuostatas, detaliau apibrėžiančias sienos stebėjimo galimybes esant migrantų instrumentalizavimo situacijai, akcentuojant prevencines priemones.“

„(...) išlaikomas sąžiningas ir būtinas skirtumas tarp tų, kurie į ES atvyksta teisėtai, ir tų, kurie atvyksta neteisėtai.“

Sausio 13-osios bylos teisėjų persekiojimas bei režimų piktnaudžiavimas Interpolo sistema

R. Juknevičienė aktyviai kėlė galimo su Sausio 13-osios byla dirbusių pareigūnų persekiojimo bei piktnaudžiavimo Interpolo sistema klausimus.

Vilniaus apygardos teismas 2019 m. kovą daugiau kaip 60 buvusių sovietų pareigūnų, karininkų pripažino kaltais dėl nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų už jų vaidmenį per sovietų agresiją 1991 metų sausį. Dauguma iš jų buvo nuteisti už akių.

Rusija 2018 m. liepą paskelbė pradėjusi tyrimą dėl Lietuvos teisėjų ir prokurorų, susijusių su Sausio 13-osios bylos nagrinėjimu, o 2019 m. kovą buvusiam šios bylos tyrėjui, prokurorui Simonui Slapšinskui pareiškė kaltinimus už akių.

ELP grupės siūlymu, EP plenarinėje sesijoje 2019 m. lapkričio 28 d. buvo surengta diskusija šiuo klausimu, priimant rezoliuciją, kuri pasmerkė Rusijos valdžios vykdomus tarptautinės teisės principų pažeidimus ir išreiškė protestą prieš

politiškai motyvuotą Lietuvos teisėjų ir prokurorų, nagrinėjusių Sausio 13-osios bylą, persekiojimą.

Be to, Parlamentas rezoliucija paragino Interpolą bei valstybes nares neatsižvelgti į jokių Rusijos prašymus dėl orderių, susijusių su Sausio 13-osios įvykių byla.

„Ši rezoliucija – tai aiškus Europos Parlamento signalas, kad Rusijos hibridinės atakos prieš Europos Sąjungos teisinę sistemą bus netoleruojamos“, – pažymėjo europarlamentarė R. Juknevičienė, dalyvavusi derybose su kitomis frakcijomis dėl dokumento teksto.

Europarlamentarai rezoliucijoje „ragina Rusijos valdžios institucijas imtis veiksmų, kad Rusijos Federacijos pareigūnai liautųsi skelbė neatsakingus dezinformacinius ir propagandinius pareiškimus apie Sausio 13-osios įvykių bylą“.

Parlamentas dokumentu taip pat „ragina valstybes nares gavus Rusijos Federacijos savitarpio teisinės pagalbos prašymą dėl Rusijos Federacijoje vykdomo baudžiamojo Lietuvos prokurorų ir teisėjų, susijusių su Sausio 13-osios įvykių byla, persekiojimo, traktuoti jį kaip politiškai motyvuotą, glaudžiai bendradarbiauti su Lietuvos valdžios institucijomis ir šiuo atveju atsisakyti teikti teisinę pagalbą Rusijos Federacijai“.

Rusijos tyrimų komitetas 2020 m. gruodį pranešė, kad Vilniaus apygardos teismo teisėjams Virginijai Pakalnytėi-Tamošiūnaitei, Artūriui Šumskui ir Ainorai Kornelijai Macevičienei už akių pateikė kaltinimus dėl neva žinomai neteisėto nuosprendžio priėmimo Rusijos piliečiams.

Reaguojant į šį pranešimą R. Juknevičienės iniciatyva 2021 m. kovo 18 d. EP Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų (LIBE) bei Užsienio reikalų (AFET) komitetų bendrame posėdyje įvyko svarstymas, kaip reaguoti į Rusijos vykdomą Sausio 13-osios bylos teisėjų bei prokurorų persekiojimą.

R. Juknevičienė posėdyje pažymėjo, kad Rusijos Federacija vykdo hibridinę ataką, kurios tikslas – ne tik atkeršyti Lietuvai už teisingumo aktą Sausio 13-osios byloje, bet ir

ardyti tarptautines teisėsaugos institucijas.

Posėdyje kalbėję kiti europarlamentarai išreiškė palaikymą siūlymui sukurti vieningą mechanizmą visoje Europos Sąjungoje, užtikrinantį, kad ES piliečiai nebūtų perduodami trečiosioms šalims, remiantis neteisėtais ar politiškai motyvuotais ekstradicijos prašymais.

2022 m. kovo 8 d. R. Juknevičienės iniciatyva ELP frakcijos atstovai, atsakingi už užsienio ir vidaus politiką, kreipėsi laišku į *Interpolo* Vykdomojo Komiteto narius prašydami atjungti Rusijos federaciją nuo *Interpolo* sistemų.

Reaguodamas į politinius raginimus sustabdyti arba pašalinti Rusiją iš *Interpolo* tinklo, 2022 m. kovo 10 d. *Interpolo* Generalinis Sekretoriatas išplatino pareiškimą, kuriame teigiama, jog „siekiant užkirsti kelią bet kokiam galimam piktnaudžiavimui *Interpolo* kanalais, susijusiems su asmenimis, esančiais Ukrainos konflikte ar už jo ribų, generalinis sekretorius įgyvendino griežtesnes priežiūros ir stebėjimo priemones Rusijos atžvilgiu, o sprendimui pritarė Vykdomasis komitetas“.

Maskvos Nacionalinis Centrinis Biuras (NCB) nebegali siųsti paieškomų asmenų pranešimų tiesiogiai šalims narėms. Maskvos NCB privalo siųsti visus pranešimus Generaliniam sekretoriui, kad jis patikrintų, ar laikomasi *Interpolo* taisyklių. Tik jei bus nustatyta, kad sklaida atitinka reika-

lavimus, Generalinis sekretoriatas išplatins pranešimą šalims narėms.

2022 m. liepos 5 d. EP rekomendacijoje Tarybai ir Komisijai dėl derybų dėl ES ir *Interpolo* bendradarbiavimo susitarimo skiriamas didelis dėmesys piktnaudžiavimo *Interpolo* sistemomis problematikai.

Karinis mobilumas

2020 m. spalio 22 d. EP pritarė rekomendacijai dėl ES instrumento, gilinančio bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityje (PESCO), įgyvendinimo ir valdymo. PESCO – tai ES instrumentas, sudarantis galimybes ES valstybėms narėms glaudžiau bendradarbiauti saugumo ir gynybos srityje. Naudojantis šiuo instrumentu, norinčios valstybės narės gali bendrai plėtoti gynybos pajėgumus, investuoti į bendrus projektus.

Rekomendaciją parengė lenkų europarlamentaras Radoslavas Sikorskis (Radosław Sikorski). Dokumento svarstymo stadijoje R. Juknevičienė pateikė dvi pataisas, stiprinančias nuostatas dėl Lietuvos aktualaus karinio mobilumo (karinių pajėgų judėjimo Europoje gerinimo) – tiek dėl jo svarbos ne tik karinių, bet ir civilinių krizių atveju, kaip parodė COVID-19 pandemija, tiek dėl būtinybės užtikrinti pakankamą finansavimą kariniam mobilumui

naujuoju ES finansiniu laikotarpiu. Šios nuostatos yra atspindėtos galutiname dokumento projekte.

Dokumente akcentuojama, kad PESCO turėtų prisidėti prie „karinio mobilumo Šengeno erdvės“ kūrimo, iki minimumo sumažinant kliuvinius, kylančius dėl pasienio procedūrų bei infrastruktūros trūkumų. Pažymima, kad Europos infrastruktūros tinklų priemonės (*Connecting Europe Facility*) projektai taip pat turi prisidėti prie šio tikslo ir išskiriama „Rail Baltica“ projekto svarba šiame kontekste.

Rengiant ir peržiūrint 2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos biudžetą, R. Juknevičienė ragino didinti karinio mobilumo finansavimą.

2020 m. balandį Europos Parlamento Saugumo ir gynybos pakomitečio nariai R. Juknevičienė bei Atila Ara-Kovacs laišku kreipėsi į ES vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai Žozefą Borelį (Josep Borrell), siūlydami ES stiprinti karinio mobilumo pajėgumus, kurie ypač reikšmingi ES krizių valdymo srityje, skiriant šiai sričiai tinkamą finansavimą.

2020 m. gegužę R. Juknevičienė kreipėsi raštu į Europos Komisiją klausdama, kokių artimiausių veiksmų ir būsimų sprendimų galima tikėtis karinio mobilumo klausimu. Kreipimesi Europarlamentarė rašė, jog „ES galėtų suteikti labai realios pridėtinės vertės koordinuodama veiksmus, supaprastindama tarpvalstybines procedūras ir, svarbiausia, spręsdama infrastruktūros

klausimus. Todėl ES turėtų padaryti daugiau, nes karinio mobilumo sprendimai priklauso tik nuo jos.“

Vyriausis įgaliotinis, Komisijos pirmininko pavaduotojas J. Borrellis Europos Komisijos vardu atsakė, jog 2020 m. liepos 21 d. Europos Vadovų Taryboje buvo susitarta siūlyti specialų 1,69 mlrd. EUR biudžetą dvejopus paskirties transporto infrastruktūros projektams bendrai finansuoti.

2022 m. balandį ELP frakcija paskelbė ES teisės aktų, kuriuos reikia peržiūrėti skubos tvarka, atsižvelgiant į karą Ukrainoje, sąrašą. R. Juknevičienės prašymu buvo įtraukti 6 konkretūs pasiūlymai, kaip paspartinti pastangas didinti karinį mobilumą.

„Turi būti intensyviau įgyvendinamos investicijos į infrastruktūrą, pirmiausia sutelkiant dėmesį į ES valstybes nares, besiribojančias su Ukraina, Baltarusija ir Rusija“, – teigiama tekste.

2023 m. kovo 10 d. ELP politinė asamblėja priėmė rezoliuciją *Karinio mobilumo didinimas ir judėjimas ES gynybos sąjungos link*

Veikla NATO Parlamentinėje Asamblėjoje

EP narė R. Juknevičienė išlieka aktyvi NATO Parlamentinės Asamblėjos dalyvė. Politike NATO PA dirba nuo 1999 m., 2018 m. buvo NATO PA prezidentė, 2016–2018 m. užėmė viceprezidentės pareigas.

Su EP delegacija NATO PA 2023 m. pavasario sesijoje Liuksemburge ©NATO PA

INFORMACINIS SAUGUMAS

Būdama EP Specialiojo komiteto užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją, klausimais (INGE), nare ir ELP frakcijos vicekoordinatore šiame komitete, R. Juknevičienė kėlė įvairius klausimus dirbdama šioje srityje:

- Rusijos dezinformacija Europoje COVID pandemijos kontekste, valstybinės Rusijos žiniasklaidos prieinamumas ir poveikis ES (tai – netikra žiniasklaida ir ES turi gebėti tai skirti. Būtina sankcionuoti RU propagandos šaltinius).
- Rusijos istorinis revizionizmas ir dezinformacija bei jos geopolitinės pasekmės (būtina pripažinti ir įvertinti komunistinius nusikal-

timus bei rūpintis švietimu visoje Europoje).

- Kinijos įtaka ir spaudimas ES bei ES kaimynystės šalims, ypač per investicijas į strateginę infrastruktūrą bei spaudos ir akademinio sluoksnio finansavimą.
- Dezinformacijos ekonominės žalos įvertinimo poreikis.
- Rusijos kišimasis per politinį finansavimą, pinigų plovimą. Europarlamentarė aktyviai dalyvavo komiteto veikloje formuojant darbotvarkę, siūlant kalbėtojus bei rengiant baigiamąjį komiteto pranešimą, kuriam ji pateikė 48 pataisas.

Kinijos įtakos Lietuvoje stabdymas:

R. Juknevičienė kreipėsi į Lietuvos institucijas dėl kinų valdomos bendrovės „Nuctech“ dalyvavimo viešuosiuose pirkimuose strateginei infrastruktūrai Lietuvos oro uostuose ir muitinėse įsigyti. Po kreipimosi buvo imtasi veiksmų siekiant riboti tolesnius valstybės pirkimus iš šios įmonės strateginės svarbos objektuose.

EP narė taip pat aktyviai komunikavo į išorę apie užsienio šalių, ypač Rusijos, kišimosi keliamas grėsmes ir būtinas priemones jam stabdyti. R. Juknevičienė buvo kviečiama kalbėti apie dezinformaciją ir autoritarinių šalių kišimąsi viešojoje erdvėje bei žiniasklaidoje.

Europarlamentarės straipsniai publikuoti žurnale The Parliament:

- ES turi sukurti aiškią savo saugumo viziją
- Europai nėra nieko svarbiau, kaip laimėti Putino paskelbtą karą
- Europai laimėti karą prieš Putiną reiškia drąsius karinius ir politinius žingsnius dabar, o ne vėliau

Renginiai/ vizitai

Europos Parlamento Saugumo ir gynybos pakomitečio delegacijos vizitas Lietuvoje

2022 m. vasario 23 d. vykusio Europarlamentarų delegacijos vizito tikslas – gauti tiesioginės informacijos apie regiono saugumą, kylančias hibridines grėsmes, kibernetinių atakų bei dezinformacijos pavojų, ES ir NATO pasirengimą reaguoti.

Spaudos konferencijos įrašą galite peržiūrėti.

Saugumo konferencija Brazilijoje

EP narė R. Juknevičienė tarptautinėje aukšto lygio saugumo konferencijoje Brazilijoje 2023 m. birželį pristatė Europos Parlamento, ELP frakcijos

bei Lietuvos poziciją dėl Rusijos karo prieš Ukrainą. Konferenciją surengė Europos Sąjungos atstovybė kartu su Konrado Adenauerio fondu bei vietos Tarptautinių santykių institutu.

Dvidešimtą kartą rengiamoje „Forte“ tarptautinėje saugumo konferencijoje susirinko bei diskutavo Lotynų Amerikos ir Europos sprendimų priėmėjai, diplomatai, ginkluotųjų pajėgų atstovai ir mokslininkai apie teisingą ir taikią tarptautinę sistemą.

R. Juknevičienė kalbėdama konferencijoje sąmoningai Rusiją vadino imperine kolonijine valstybe, nes čia suprantama antikolonijinė kova. Tačiau jiems visiškai nauja, kad taip gali būti vadinama Rusija.

ENERGETINIS SAUGUMAS

Europos energetinės nepriklausomybės nuo Rusijos link

Kritinė ES energetikos sektoriaus situacija karo pradžioje

Karo pradžioje, 2022 m. vasarį, net 42 procentai visų ES reikalingų dujų buvo importuojama iš Rusijos. Daugiau nei dešimties ES valstybių priklausomybė nuo rusiškų dujų siekė per 50 procentų. Europoje daugiau nei pusė visų dujų sunaudojama elektrai ir šilumai gaminti bei buitinių vartotojų reikmėms (pvz., maisto ruošimui). Taip pat dujos vartojamos pramonėje (pvz., iš jų gaminamos trąšos), transportui. Ruošdamasi karui, 2021 metų pabaigoje Rusija pradėjo piktnaudžiauti savo padėtimi – trikdydama dujų tiekimą Europai bei neargumentuotai keldama tiekiamų dujų kainas.

Rusija iki karo taip pat buvo didžiausias naftos ir naftos produktų tiekėjas Europai, taip pat tiekia kurą kelioms atominėms elektrinėms ES valstybėse.

Lietuvos ir ES veiksmai

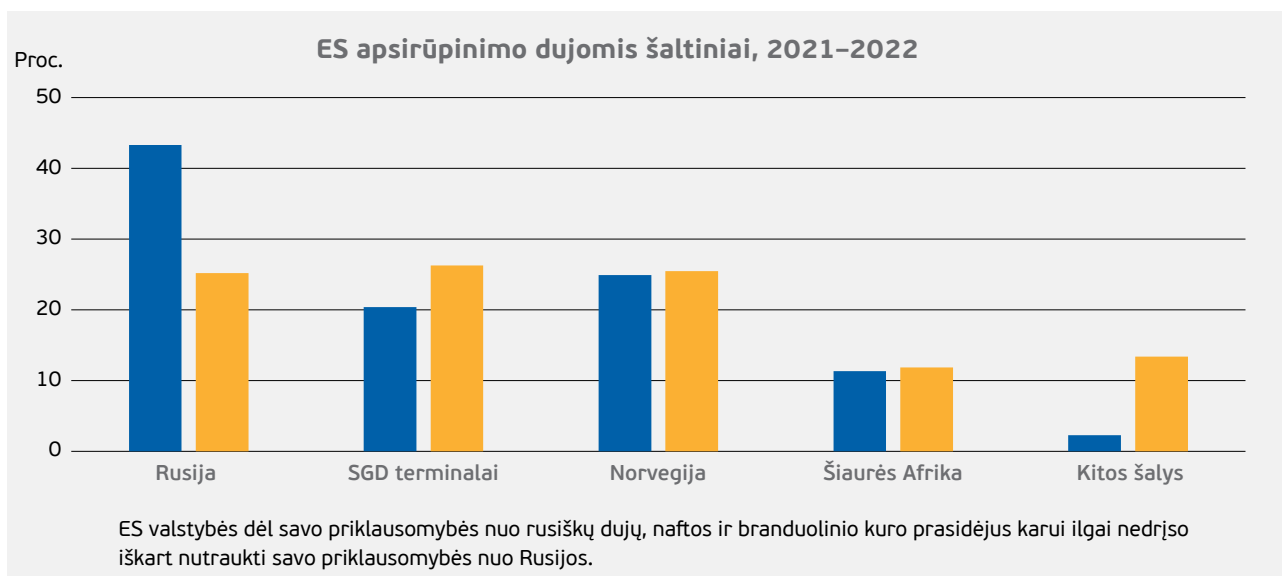
Lietuva dar prieš dešimtmetį ėmėsi veiksmų, siekdama mažinti priklausomybę nuo rusiškų dujų: A. Kubiliaus vadovavimo Lietuvos Vyriausybei metu priimtas toliaregiškas sprendimas statyti Suskystintų gamtinių dujų (SGD) terminalą Klaipėdoje leidžia mums ne tik būti

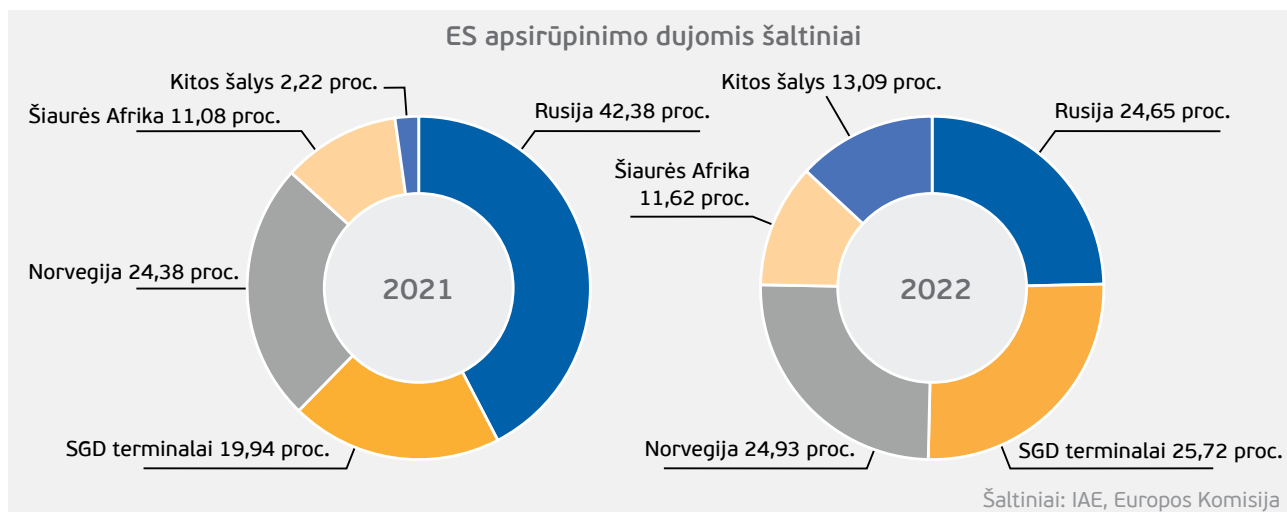

nepriklausomiems nuo rusiškų dujų importo, tačiau ir padėti dujomis apsirūpinti kaimyninėms šalims, pirmiausia – Latvijai. Ši Vyriausybė tęsia žingsnius Lietuvos energetinės nepriklausomybės link: per nepilnus trejus metus Lietuvoje įrengtų vėjo ir saulės elektrinių galia išaugo trigubai. Preliminariais duomenimis, liepą žalioji energetika užtikrino 37 proc., o visa vietinė energija bendrai – 48 proc. Lietuvos elektros energijos poreikio. Uždarius Ignalinos AE Lietuva pasigamindavo vos 20 proc. reikalingos elektros. Planuojama, kad 2030 m. vietinė žalioji generacija užtikrins

visus 100 proc. Lietuvos elektros energijos poreikio.

A. Kubilius dar 2022 m. balandį teigė, jog vienas iš svarbiausių Vakarų ginklų, siekiant Ukrainos pergalės – Vakarų sankcijos Rusijos ekonomikai. Maksimalios ir neatidėliotinos – visiškai energetinių resursų importo embargo, SWIFT sankcijos visiems Rusijos bankams, visų ES uostų uždarymas rusiškiems kroviniams. Rusija turi suprasti, kad tai yra tokios sankcijos, kurios tikrai sutriuškins jos ekonomiką. Praėjus pirmiesiems karo metams, 2023 m. pavasarį, atlikti tyrimai parodė, jog viena vertus, įvedus sankcijas,

Rusijos biudžeto įplaukos sumažėjo, tačiau kai kurie sektoriai dėl skylėto sankcijų režimo tebeklesti. Todėl, A. Kubiliaus nuomone, reikia nebijoti griežtinti sankcijas Rusijos subjektams.

2023 m. balandį A. Kubilius paskelbė dokumentą su įvairių tyrimų santrauka apie tai, kaip ES sankcijos energetikos sektoriui veikia Rusijos ekonomiką. Dokumente EP narys teigė, jog sankcijos veikia Rusijos ekonomiką tik tuo atveju, jei yra griežtos ir sunkiai apeinamos. Todėl A. Kubilius ragina ES valstybes išdrįsti imtis platesnių ir griežtesnių sankcijų Rusijos energetikos sektoriui.

Branduolinis saugumas

A. Kubilius Europos Parlamente yra išsakęs poziciją, jog ES turėtų pripažinti 40 km nuo Vilniaus statomą Astravo AE nesaugia, o visas ES vals-

tybės turėtų laikytis solidarumo ir nepirkti šioje elektrinėje pagamintos elektros. 2021 m. vasario 11 dieną Europos Parlamentas priėmė A. Kubiliaus iniciatyva ITRE komiteto paruoštą rezoliuciją dėl Astravo atominės elektrinės saugos. Joje EP ragina ES imtis visų įmanomų priemonių, jog šioje elektrinėje pagaminta elektra nepatektų į ES rinką, o Lietuvai, Latvijai ir Estijai būtų suteikta pagalba atsijungti nuo iš Rusijos valdomo BRELL tinklo.

Astrave statomos jėgainės saugumo klausimai paminėti dar beveik dešimtyje EP priimtų dokumentų, prie kurių rengimo prisidėjo A. Kubilius ir R. Juknevičienė.

„Labai svarbu, jog su kolegų pritarimu Lietuvai svarbus nesaugios Astravo elektrinės klausimas persikėlė į Europos Parlamento darbotvarkę. Tai tikras europiečių solidarumo ženklas. Visi žino, kad Astravo AE pastatė Lukašenkos režimas ir Kremliaus režimo kontroliuojama „Rosatom“ vos 40 km. nuo Lietuvos sostinės Vilniaus, todėl Astravo AE yra labai aiški ir reali grėsmė mūsų nacionaliniams saugumui.

Astravo AE, tai – geopolitinis Kremliaus projektas. Štai todėl mums reikalingas visos Europos solidarumas – kad atsikratytume šios pabaisos“, – pažymi A. Kubilius.

PARAMA AUKŠTŲJŲ TECHNOLOGIJŲ PLĖTRAI

Vienas geriausiai pasaulyje žinomų biotechnologų yra profesorius Virginijus Šikšnys, kartu su kolegomis paskelbęs daugelį su DNR tyrimais susijusių išradimų. Už savo veiklą V. Šikšnys dvyk buvo apdovanotas Lietuvos mokslo premija, yra gavęs prestižinę Kavli premiją. Deja, pagal jau pasenusius, tačiau tebegaliojančius ES teisės aktus prof. V. Šikšnio išradimai iki šiol negali būti pritaikyti Europos Sąjungoje. Tokiu būdu ES pralaimi konkurencinėje kovoje Kinijai, Indijai, JAV, kur šios technologijos

taikomos ne tik laboratorijose, bet ir pramonėje.

Todėl A. Kubiliaus prašymu Europos Komisija inicijavo biotechnologijų, teisės, bioetikos ekspertų seminarą ir atliko studiją dėl tolimesnio tokių technologijų reguliavimo ES. Remdamasi šia studija, Europos Komisija liepos pradžioje pasiūlė pakeitimus esamam teisiniam reguliavimui, kad V. Šikšnio ir kitų mokslininkų vystomos aukštosios technologijos galėtų būti taikomos Europos Sąjungoje.

Prof. V. Šikšnys. BNS nuotr.

ISTORINĖ ATMINTIS

2020 m. sausio 29 d. europarlamentarės R. Juknevičienės iniciatyva Europos Parlamente įsteigta neformali EP narių grupė „Europos atminčiai“. Grupės tikslas – užpildyti Europos atminties spragas ir sujungti Rytų ir Vakarų Europos atminties kultūras, skleidžiant žinių ir skatinant nevienareikšmiškai įvertinti komunistinius XX amžiaus nusikaltimus.

2020–2023 metais daugiau nei šimtas EP narių iš visų šalių narių prisidėjo prie „Europos atminčiai“ grupės iniciatyvų.

Atmintis Europos Parlamento rezoliucijose

Istorinės atminties nuostatos, reikalaujančios pripažinti ir įvertinti sovietų totalitarizmo nusikaltimus bei jų reikšmę šiandienos politikoje, atsispindėjo ne vienoje EP rezoliucijoje. Svarbiausia jų – 2019 m. rugsėjo 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos atminimo svarbos Europos ateičiai (2019/2819(RSP)).

Šia rezoliucija Parlamentas pareiškė gilų susirūpinimą dėl Rusijos vadovybės pastangų iškreipti istorinius faktus ir pateisinti sovietinio totalitarinio režimo įvykdytus nusikaltimus bei laiko jas pavojinga informacinio karo prieš demokratišką Europą, kuriuo siekiama ją padalinti, dalimi, todėl paragino Komisiją imtis ryžtingų kovos su šiais veiksmais priemonių.

„Istorija yra naudojama kaip informacinio karo įrankis, todėl rezoliucijos projekte kvietėme Europos Komisiją imtis priemonių, kad istorija nebūtų klasuojama. Taip pat svarbu, kad jaunoji karta visoje Europoje turėtų pakankamai žinių apie totalitarinių režimų sukeltą tragediją“, – šio dokumento svarbą pabrėžė rezoliucijos iniciatorė EP narė R. Juknevičienė.

Grupės „Europos atminčiai“ pirmasis posėdis, ELP frakcijos nuotr.

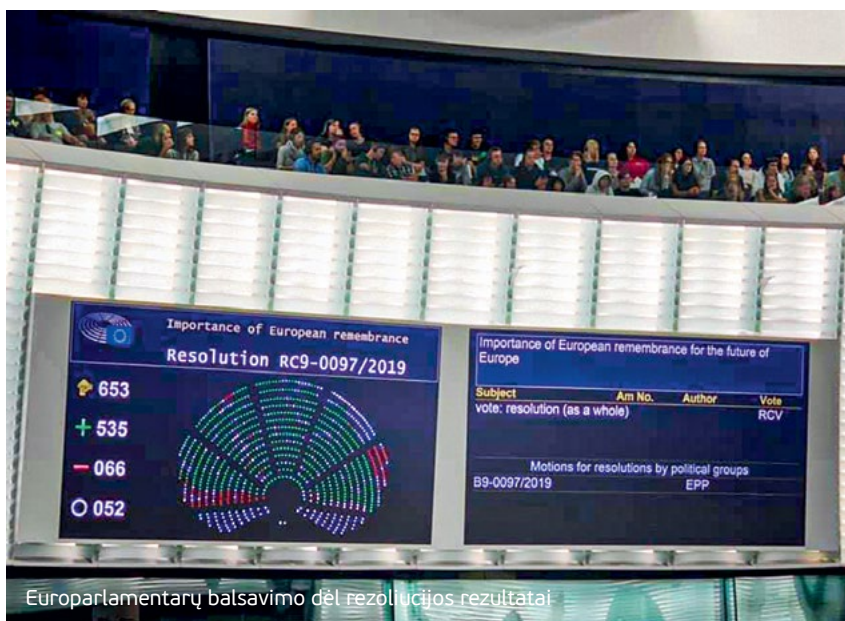
Dokumentu šalys narės taip pat buvo kviečiamos paminėti rugpjūčio 23 d. kaip Europos totalitarinių režimų aukų atminties dieną tiek ES, tiek vyriausybės lygmeniu bei šviesti jaunąją kartą įtraukiant istoriją ir totalitarinių režimų pasekmių analizę į mokymo programas ir vadovėlius visose Europos mokyklose.

Į rezoliuciją Lenkijos delegacijos siūlymu buvo įtrauktas raginimas gegužės 25-ąją (Aušvico didvyrio rotmistro Witoldo Pileckio egzekucijos metinių dieną) paskelbti Tarptautine kovos su totalitarizmu didvyrių diena – taip būtų pagerbti ir įvertinti visi, kurių kova su tironija tapo jų didvyriškumo ir tikros meilės žmoni-

jai įrodymu, o ateities kartos turėtų aiškų teisingos laikysenos stojus akistaton su totalitarinės vergovės grėsme pavyzdį.

Dokumentu išreikštas susirūpinimas dėl to, kad totalitarinių režimų simboliai toliau naudojami viešojoje erdvėje ir prekyboje, taip pat primenama, kad ne viena Europos šalis yra uždraudusi naudoti ir nacistinius, ir komunistinius simbolius.

Rezoliucijos tekstas:

Europarlamentarų balsavimo dėl rezoliucijos rezultatai

EP narė Rasa Juknevičienė. EP nuotr.

„IŠTARK, IŠGIRSK, IŠSAUGOK“: SOVIETINIŲ TRĖMIMŲ MINĖJIMAS EUROPOS PARLAMENTE

Sovietų trėmimai ir Gulagai – vieni didžiausių masinių nusikaltimų žmoniškumui, nuo kurių nukentėjo apie 15 milijonų žmonių sovietų okupuotose teritorijose. Ne viena sovietų terorą patyrusi valstybė trėmtis pripažino genocidu. Jų minėjimas – tai kvietimas prisiminti, įvertinti ir pasmerkti sovietų žiaurumus. R. Juknevičienės iniciatyva nuo 2021 m. kiekvieną birželį Europos Parlamento nariai pagerbia trėmimų aukas ir jų atminimą skaitydami jų vardus.

Lietuvoje gimusi akcija „Ištark, išgirsk, išsaugok“ pasiekė ir Europos sostinę. 2021 ir 2022 metais trėmčių minėjimas Briuselyje, Solidarumo aikštėje prie Europos Parlamento, buvo organizuotas asmenine R. Juknevičienės iniciatyva. Trėmtinių iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Ukrainos, Moldovos, Vengrijos vardus skaitė a.a. EP Pirmininkas Davidas Sassolis ir dabartinė Parlamento vadovė Roberta Metsola, EP nariai, trėmtis patyrusių šalių ambasadoriai, Baltarusijos pilietinės visuomenės nariai, Nobelio premijos laureatų „Memorialo“ atstovai, diplomatai iš Taivano, Naujosios Zelandijos ir

kitų valstybių, Briuselyje gyvenančios bendruomenės.

2022 m. prie akcijos prisijungė „Memorialo“ bendruomenės ir trėmčių pradžios sukaktį paminėjo Rusijoje: Maskvoje ir Jekaterburge. „Memorial Society“ yra Rusijos pilietinės visuomenės bendruomenės, atliekančios sovietinio režimo politinių represijų ir nusikaltimų istorinį vertinimą. Rusijos Federacijos valdžia 2021 m. gruodį likvidavo dvi didžiausias tinklo organizacijas –

Tarptautinį memorialą ir Žmogaus teisių centrą „Memorial“.

Parlamentarės tikslas buvo užtikrinti, kad komunistinių nusikaltimų atmintis taptų nuolatine Europos Parlamento dalimi. Po pusę metų trukusių derybų, 2023 m. vasarį, EP Pirmininkų konferencija nusprendė įtraukti trėmčių minėjimą į oficialių institucijos kalendorių.

2023 m. birželio 14 d. Parlamento Pirmininkės R. Metsolos kvietimu trėmtinių vardai buvo skaitomi EP

Trėmčių minėjimo ir trėmtinių pavardžių skaitymo akimirkos

Strasbūre. Minėjimas tapo oficialiu Parlamento renginiu ir nuo šiol vyks kiekvienais metais.

„Ištremtųjų pavardžių skaitymas yra ne tik mūsų skausmingos istorijos prisiminimas ir paminėjimas. Tai taip pat būdas sakyti tiesą. Tiesa yra kelias į demokratijų pergalę prieš melo diktatūras. Šiandieninėje Rusijoje melas tapo Putino režimo ideologija. Melo ideologija yra agresyvi, tai neapykantos ir konspiracijos teorijų mišinys“, – teigė R. Juknevičienė.

Ji pažymėjo, kad klysta galvojantys, jog šis karas yra prieš Ukrainą. Pasak europarlamentarės, tai karas prieš demokratijas ir bandymas diktuoti pasauliui savo tvarką, tai yra tai, ko norėjo komunistai ir naciai.

„Vokietija įveikė nacizmą su demokratiškos valstybių pagalba, buvo denacifikuota. Tai yra vienintelis kelias išlaisvinti Rusijos žmones, nes tai, ką padarė Putinas, yra rusų tautos tragedija, – 2023 m. birželio 14 d. minėjime Strasbūre susirinkusiems sakė ELP frakcijos vicepirmininkė. – Jei nebus sakoma tiesa, jei nepasikeis režimas Rusijoje, Europoje mes neturėsime tvirtos taikos. Štai todėl tiesa apie praeities nusikaltimus taps taikos ir demokratijos Europoje pagrindu“.

Europarlamentarė padėkojo EP pirmininkei Robertai Metsolai, kurios asmeninės lyderystės dėka pasiūlymas tremtinių pavardžių skaitymą įtraukti į Europos Parlamento kasmetinių reginių kalendorių buvo realizuotas.

Minėjimą atidariusi R. Metsola pažymėjo, kad „nors negalime pakeisti praeities, galime iš jos pasimokyti, kad sakydami „daugiau niekada“ žinotume, kas pastatyta ant kortos“.

Renginio metu buvo skaitomos sovietų režimo prievarta ištremtų žmonių iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Lenkijos, Ukrainos ir Moldovos pavardės. Jame dalyvavo ir pavardes skaitė įvairių ES valstybių europarlamentarai, šių šalių ambasadų ir diasporos bendruomenių atstovai, taip pat Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos ir bendrijos nariai iš visos Lietuvos, Lietuvos Šaulių sąjungos nariai, partizanų kovų rekonstruktorių klubas „Partizanas“, istorikai, bardai, renginyje tremtinių dainą „Palinko liepa šalia kelio“ atliko Lietuvos folkloro ansamblis „Raskila“.

Kitose Europos valstybėse taip pat plinta iniciatyva pagerbti ištremtųjų atminimą – Europos atminties ir sąžinės platforma birželio 14 d. Vroclave (Lenkija) surengė sovietų vykdytų tremčių minėjimą.

ELP frakcijos nuotr.

EP narė Sandra Kalnietė. EP nuotr.

Esu dėkinga Lietuvos žmonėms, išrinkusiems Rasą Juknevičienę.

Jūsų paramos dėka Europos Parlamente dirba kompetentinga, protinga ir darbšti parlamentarė, su kuria lengva bendradarbiauti.

Man asmeniškai Rasa yra ne tik kolegė, bet ir draugė, nes mus vienija gilus Europos ir ypač – mūsų regiono užsienio ir saugumo politikos supratimas.

Rasa tęsia mano darbą Europos liaudies partijos (ELP) frakcijos prezidiume, būdama atsakinga už mūsų politinės grupės narių pozicijos užsienio reikalų klausimais formavimą.

Rasa aktyviai ir atkakliai Parlamente kelia klausimus, kurių daugelis europarlamentarų norėtų išvengti.

Net ir dabar, po Rusijos invazijos į Ukrainą, vis dar vyrauja nuomonė, jog reikia nekelti sąlygų Rusijai, kad būtų išsaugota galimybė atnaujinti dialogą su V. Putinu.

Rasa investavo daug laiko ir energijos, kad išsklaidytų šias naivias iliuzijas.

Kita mus vienijanti sritis – istorijos politika, kova už istorinio teisingumo atkūrimą ir komunizmo nusikaltimų atskleidimą.

Rasos atkaklumo dėka Europos Parlamento vadovybė priėmė sprendimą kasmet birželio 14 d. rengti masinių sovietinių trėmimų aukų minėjimą. Šiemet tokia ceremonija įvyko pirmą kartą po 2004 m. ES plėtros.

Baigdama norėčiau dar kartą pabrėžti, kad mes, Latvijos Europos Parlamento nariai, labai gerbiame ir vertiname mūsų kolegę Rasą Juknevičienę ir norėtume ateityje tęsti sėkmingą bendradarbiavimą.

EP narė Sandra Kalnietė, Latvija

KITOS EP NARIŲ INICIATYVOS NEFORMALIOJE EP NARIŲ GRUPĖJE „EUROPOS ATMINČIAI“:

I. Masinių sovietų tremčių minėjimas ir įvertinimas Europos lygiu. Be kasmet vykstančio sovietinių deportacijų aukų pagerbimo, trėmimų atminties ir įvertinimo klausimas buvo keliamas ir parlamentiniame darbe.

1. 2021 m. birželį Europos Parlamento plenarinėje sesijoje paminėtos sovietinių trėmimų iš okupuotų Baltijos šalių pradžios 80-osios metinės;
2. 2021 m. gruodį išplatinta 86 parlamentarų pasirašyta neformali rezoliucija „Dėl 80-ųjų sovietų masinių trėmimų metinių, poreikio įvertinti Gulagus ir komunistinių režimų nusikaltimus Europoje“.

II. Gegužės 25 d. – Kovos prieš totalitarizmą didvyrių dienos minėjimas.

Gegužės 25-oji žymi Vitoldo Pileckio, Aušvico didvyrio, aktyviai besipriešinusio abiem XX amžiaus totalitariniams režimams, egzekucijos dieną. Šios dienos minėjimas buvo įtrauktas 2019 m. rezoliucijoje dėl Europos atminimo svarbos Europos ateičiai. V. Pileckio asmenybė įprasmina pagrindinę neformalios atminties grupės tezę: nacių ir sovietų totalitarizmai buvo lygiaverčiai. V. Pileckio pagerbimas suteikia progą priminti, kad Antrojo pasaulinio karo metais kova už laisvę reiškė pasipriešinimą abiem režimams.

1. 2020 m. gegužės 25 d. vyko diskusija „Meet Witold Pilecki: the Auschwitz Volunteer“ (Susipažinkite su Vitoldu Pileckiu – Aušvico savanoriu), organizuota kartu su Anna Fotyga, EP nare iš Lenkijos.
2. 2020 m. gegužės 25 dieną Europos Parlamento nariai Rasa Juknevičienė ir Andrius Kubilius, pirmą kartą minėdami Tarptautinę kovų su totalitarizmu didvyrių dieną, Vilniuje pagerbė Vitoldą Pileckį (Witold Pilecki), kovos su abiem totalitarizmais – komunizmu ir nacizmu – didvyrį, vieną pirmųjų holokausto liudytojų, savo noru tapusį Aušvico kaliniu. Europarlamentarai, Lenkijos ambasadorė Lietuvoje Uršulė Doroščevska (Urszula Doroszevska), Lietuvos Seimo nariai, Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti pirmininkas Emanuelis Zingeris, Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narys ir savivaldybės Istorinės atminties komisijos pirmininkas Gediminas Jaunius prie namo, kuriame gyveno V. Pileckis, Vilniuje, Užupio g. 7, padėjo gėlių bei pasirašė kreipimąsi į savivaldybę dėl memorialinės lentos V. Pileckiui pritvirtinimo prie šio namo.
3. V. Pileckio salės inauguravimas. Kartu su Anna Fotyga pasiekta, kad susitikimų kambarys Europos Parlamente Briuselyje būtų pavadintas Antrojo pasaulinio karo didvyrio, kovojusio prieš abu totalitarinius režimus –

R. Juknevičienė ir Lenkijos ambasadorė U. Doroščevska. Asmeninio archyvo nuotr.

Europarlamentarai, Seimo nariai ir Lenkijos ambasadorė U. Doroščevska. Asmeninio archyvo nuotr.

Vitoldo Pileckio – vardu. Ta proga parlamente vyko salės inauguracijos ceremonija su Prezidente Roberta Metsola ir konferencija apie Vitoldą Pileckį, pabrėžusi abiejų XX amžiaus totalitarinių režimų žiaurumą.

Holodomoro 90-osios metinės

Parlamentiniame darbe atminties tema karo kontekste atsispindėjo net keliose Europos Parlamento priimtose rezoliucijose. Svarbiausia jų – 2022 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento rezoliucija „Praėjus 90 metų po Holodomoro: masines žudynes marinant badu pripažinti genocidu“ (2022/3001(RSP)), pateikta paskutinei metų plenarinei sesijai būtent R. Juknevičienės iniciatyva, glaudžiai bendradarbiaujant su Ukrainos atstovais.

Remiantis Ukrainos Holodomoro muziejaus duomenimis, iki 2023 m. birželio 32 šalys buvo pripažinusios Holodomorą genocidu. Iš jų šešios – Čekija, Airija, Moldova,

Vokietija, Čilė ir Bulgarija – tai padarė būtent 90-ųjų metinių proga.

R. Juknevičienė pabrėžė, kad Europos Parlamente priimta rezoliucija itin svarbi būtent šiandien: „Holodomoras buvo dar Lenino pradėtas, o Stalino tęstas sąmoningas ukrainiečių naikinimas badu. Išmirė milijonai žmonių, daugiausia Rytų Ukrainoje. Mat tuo metu Vakarų Ukraina buvo Lenkijos sudėtyje. Lietuva Holodomorą genocidu pripažino dar 2005 metais. Minint 90-ąsias Holodomoro metines tą pripažino ir Europos Parlamentas. Kodėl tai svarbu? Todėl, kad neįvertinti SSRS bolševikų, KGB, komunistų nusikaltimai ir pagimdė Putino Rusiją – žudančią teroristinę karo mašiną.“

Bendradarbiavimas su Europos atminties ir sąžinės platforma

R. Juknevičienė ir EP narių grupė „Europos atminčiai“ glaudžiai bendradarbiauja su skėtinė nevyriausybine organizacija Europos atminties ir sąžinės platforma, siekdami visoje Europoje įtvirtinti XX a. totalitarinių nusikaltimų atmintį bei pasiekti tin-

kamą jų įvertinimą. Nuo 2021 m. lapkričio R. Juknevičienė yra Europos atminties ir sąžinės platformos Tarėjų tarybos narė.

2022 m. lapkritį europarlamentarė dalyvavo Platformos metinėje konferencijoje Prahoje „Russia’s Hybrid War against the Democratic World“ (Hibridinis Rusijos karas prieš demokratinį pasaulį), kurioje pasisakė atidarymo diskusijoje „Rusijos istorinė dezinformacija kaip agre-

sijos įrankis“. Konferenciją atidarė Čekijos Ministras Pirmininkas Petr Fiala ir LR Prezidentas Gitanas Nausėda, atidengdami LGGRTC parengtą parodą „Po svetimu dangum: Lietuvos gyventojai sovietų lageriuose ir tremtyje 1940–1958 m.“.

Šiuo metu bendradarbiaujama su LR Vyriausybe ir Laisvės kovų komisija prie LR Seimo dėl galimybės 2024 m. metinę Platformos narių konferenciją organizuoti Vilniuje.

MEMORIALAS XX A. TOTALITARIZMŲ AUKOMS ATMINTI SU EUROPOS ATMINTIES IR SĄŽINĖS PLATFORMA

Didžiausias bendras projektas – tai Platformos iniciatyva Briuselyje įkurti **Memorialą XX amžiaus totalitarinių režimų aukoms atminti**. 2018 metais vykusio viešo konkurso metu išrinktas architekto Tszwai So projektas „Aidas laike“.

Architekto vizija – prie Europos istorijos namų įsikūrusią Jean Rey aikštę nukloti iš sovietų ir nacių kalnimo vietų siųstais laiškais mylimiesiems. Tai būtų pirmas memorialas, pagerbiantis sovietų komunizmo aukas Europos sostinėje. Fizinį monumentą papildytų išsamus virtualus archyvas, suteikiantis galimybę perskaityti pasirinktą laišką viena iš pagrindinių Europos kalbų bei sužinoti daugiau apie rašiusiųjų likimus.

2023 m. kovą R. Juknevičienė pakvietė Platformos Prezidentą

Mareką Mutorą ir Memorialo architektą Tszwai So pristatyti projektą Europos Parlamento nariams. Susitikimo įkvėpti, neformalios grupės „Europos atminčiai“ iniciatyva 69 parlamentarai kreipėsi į Briuselio

regiono Susisiekimo, viešųjų darbų ir kelių saugos ministeriją, ragindami išduoti leidimą memorialo steigimui. R. Juknevičienės ir kolegų iniciatyva keliamas EP indėlio į memorialo finansavimą klausimas.

Lietuvių rašytoja K. Sabaliauskaitė ir britų žurnalistas, rašytojas E. Lucas. EP narė R. Juknevičienė moderavo diskusiją. Nuotr. aut. ELP frakcija

DISKUSIJA – APIE RUSŲ KULTŪROS IMPERIALIZMĄ IR KOLONIALIZMĄ

2023 m. kovo 7 d. Europos Parlamente vykusioje R. Juknevičienės organizuotoje kartu su Lietuvos nuolatine atstovybe prie ES diskusijoje dalyvavo žymi lietuvių rašytoja ir kultūros istorikė dr. Kristina Sabaliauskaitė bei garsus britų žurnalistas, politikos apžvalgininkas Edward Lucas, Lietuvos ambasadorius prie ES Arnoldas Pranckevičius, europarlamentarai ir Briuselyje gyvenantys

lietuviai. Diskusijos dalyviai K. Sabaliauskaitė ir E. Lucas kalbėjo apie rusų kultūrą kaip įrankį imperializmui ir kolonializmui.

Pasak R. Juknevičienės, dėl Rusijos kultūros vaidmens šio baisaus karo akivaizdoje yra įvairių nuomonių – „nuo radikaliausios, vadinamosios *cancel (atsaukimo)* politikos, iki vis dar egzistuojančio požiūrio, kad reikia atskirti kultūrą nuo politikos“.

Daug dalyvių sulaukusioje diskusijoje kalbėta ne tik apie dabartinę Kremiaus politiką, naudojant kultūrą kaip hibridinio karo įrankį, bet ir apie Rusijos istoriją, apie tai, iš kur ateina žiaurumas, paklusnumas valdžiai, kokia buvo Rusija Puškino laikais, jo santykis su lenkų bei lietuvių sukilimais, Adomu Mickevičiumi.

ISTORINIS BALTRAMIEJAUS VIZITAS SEIME

Diskutuota apie bažnyčių ir religinių bendruomenių reakciją į karą ir konfliktus

Europos Parlamento ELP frakcijos „Tarpkultūrinio ir religinio dialogo“ darbo grupės iniciatyva 2023 m. kovo 22 d. Lietuvos Respublikos Seime vyko konferencija „Bažnyčių ir religinių bendruomenių reakcija į karą ir konfliktus“. Renginyje dalyvavo ir Vilniuje viešintis J. Š. Ekumeninis patriarchas Baltramiejus bei Chalkedono Metropolitai Emanuelis. Grupės narė ir šios konferencijos iniciatorė Rasa Juknevičienė moderavo konferenciją.

Konferenciją, kuri skirta religijų vaidmeniui atsakant į dėl konfliktų kylančius socialinius iššūkius, taip pat tarpreliginiam dialogui siekiant taikos ir konfliktų sprendimo, atidarė ir sveikinimo žodį tars Europos Parlamento ELP frakcijos vicepirmininkas Janas Olbrichtas, Seimo Pirmininkė Viktorija Čmilytė-Nielsen, Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė, Lietuvos Respublikos Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė.

LR Seimo nuotr.

Konferencijoje Seime iš kairės: Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė Viktorija Čmilytė-Nielsen, Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė, Ekumeninis patriarchas Baltramiejus, Vilniaus Arkivyskupas Gintaras Grušas, Europos Parlamento narė Rasa Juknevičienė, Europos Parlamento „Tarpkultūrinio ir religinio dialogo“ darbo grupės vadovas Jan Olbricht

„Religija neturėtų tapti užsienio politikos įrankiu Putino rankose. Kremlius naudoja religiją kaip įrankį legitimizuoti karą, kontroliuoti visuomenę, eliminuoti alternatyvius moralinių autoritetų šaltinius ir išplėsti savo įtaką už Rusijos ribų“, –

teigė europarlamentarė R. Juknevičienė.

Renginyje pasisakė Ekumeninis patriarchas Baltramiejus bei Europos Vykupų konferencijų tarybos pirmininkas, Vilniaus Arkivyskupas Gintaras Grušas.

RENGINIAI VILNIUJE

Europos Parlamento nariai aktyviai veikė ne tik Briuselyje, bet ir Lietuvoje įsteigtuose biuruose Vilniuje, Kaune bei Panevėžyje.

2022 m. gruodžio 16 d. EP narių A. Kubiliaus, R. Juknevičienės ir L. Mažylio biure Vilniuje vyko iš Ukrainos kilusios menininkės Olgos Norvilienės ir panevėžietės Dainos Klingaitės-Jociunskienės kalėdinių interjerinių lėlių parodos atidarymas. Parodą atvėrė EP nariai A. Kubilius ir R. Juknevičienė.

2022 m. gegužę įvyko diskusija su EP nare R. Juknevičiene ir buvo atidaryta fotografijų konkurso „Mano Lietuva 2050“ paroda su įvairių šalies miestų gyventojų vizijomis apie mūsų šalį po 30 metų.

2020 m. kovo pradžioje, EP narių A. Kubiliaus, R. Juknevičienės, L. Mažylio biure Vilniuje įvyko diskusija „Europietiškas Kovo 11-osios kelias“, skirta Nepriklausomybės atstatymo trisdešimtmečiui.

Joje dalyvavo EP nariai Andrius Kubilius ir Rasa Juknevičienė, kuri taip pat yra Nepriklausomybės Akto signatarė. Diskusijos dalyvius kalbino Algis Ramanauskas.

Po diskusijos įvyko fotografijų parodos „Mūsų kelias Su Sąjūdžiu – Už Lietuvą“ atidarymas.

2020 m. Sausio 13-osios išvakarėse, sausio 9 d., Europos Parlamento narių A. Kubiliaus, R. Juknevičienės ir L. Mažylio biure įvyko režisieriaus Andriaus Lekavičiaus dokumentinio filmo „Spec. Žvėrynas“ peržiūra.

Šį 2019 m. pasirodžiusį filmą pristatė režisierius A. Lekavičius, renginyje dalyvavo EP nariai A. Kubilius ir R. Juknevičienė.

Prieš Kalėdas Europos parlamento narių biuro langus papuošusios interjerinės lėlės – vaistas nuo daugelio ligų Lukas Balandis / BNS nuotr.

Parodos „Mano Lietuva 2050“ atidarymas ir diskusija su EP nare R. Juknevičiene / Žygimanto Gedvilos / BNS nuotr.

M. Mikulėno nuotr.

RENGINIAI KAUNE

„Sausio 13-osios sonetai“ – tai tapytojo Adolio Jono Krištopaičio paroda Laisvės gynėjų dieną atvėrusi duris EP narių R. Juknevičienės ir A. Kubiliaus biure, Kaune.

Parodos atidaryme dalyvavo ir prisiminimais iš sausio įvykių pasidalijo Kovo 11-osios akto signatarė, EP narė Rasa Juknevičienė. Įžvalgų apie kūrinis ir autoriaus gyvenimą sulaukėme iš tapytojo anūkės, menotyrininkės Violetos Krištopaitės-Jocienės bei šios parodos „krikštatevio“ Centro skyriaus nario Manto Mikulevičiaus. Renginyje apsilankė gausus būrys meno mylėtojų ir žmonių, kuriems svarbi mūsų istorija.

2023 m. Vasario 17 d. EP narys A. Kubilius po priėmimų dienos Kauno biure platesnę auditoriją pakvietė į diskusiją apie Europą ir Lietuvą, apie darbus Europos Parla-

Diskusijoje Kaune A. Kubilius dalyvavo su Seimo nariu M. Linge, tuometine švietimo ir mokslo ministre J. Šiugždinine bei politologu D. Šlekiu. Kaunas.kasyksta.lt nuotr.

mente ir kas yra sudėtingiausia dirbant „Vakarų fronte“ bei, žinoma, apie tai, kaip keisis geopolitinė realybė, kai Ukraina pasieks pergalę kare.

2022 m. gegužę europarlamentaras A. Kubilius prie pietų stalo susėsti pakvietė TS-LKD Kauno skyrių sueigos pirmininkus. Susitikime aptartas Kauno politinis gyvenimas, Kultūros sostinės renginiai bei kitos miesto aktualijos, tačiau, žinoma, svarbiausiu klausimu išliko karas Ukrainoje.

EP narys A. Kubilius susitiko su Kauno krašto pramoninkų ir darbdavių asociacijos prezidentu nariais. Parlamentaras domėjosi su kokiais iššūkiais susiduria Lietuvos verslininkai karo Ukrainoje akivaizdoje, pasidalino mintimis, darbais. Verslo atstovus domino, kaip jie galėtų prisidėti prie artėjančio Ukrainos atkūrimo.

EP narys A. Kubilius drauge su LR Krašto pasaugos ministru A. Anušausku, tuometine Švietimo, mokslo ir sporto ministre J. Šiugždinienė, Seimo nariu M. Lingė ir politologu D. Šlekiu dalyvavo diskusijoje „Lietuviškasis lendlizas Ukrainai – kaip, kam ir kas?“, sulaukusioje didelio miestelėnų susidomėjimo.

RENGINIAI PANEVĖŽYJE

Artėjant Velykoms, Panevėžyje surengta diskusija apie krikščionio vaidmenį kare. R. Juknevičienė, kartu su vietos tikinčiaisiais ir žmonėmis iš Ukrainos, diskutavo su ortodoksų kunigais Jurgiu Sungaila ir Vitalijumi Mockum.

Kasmet prieš Vėlines Panevėžyje ir kituose Lietuvos miestuose organizuojama akcija „Uždek žvakutę ant partizano kapo“. Jos metu pagerbiami už Lietuvos laisvę žuvę kovotojai – partizanai, kariai-savanoriai. Akcijos globėja Rasa Juknevičienė nuolat akcentuoja, kad prisiminti savo tautos istoriją yra labai svarbu, kad skaudžios patirtys niekada nepasikartotų. 2021 m.

R. Juknevičienė dalyvavo Holokausto aukų pagerbime Atminties kelyje, Kupiškėje. 2021 m.

Kovo11-osios proga R. Juknevičienė arbatos puodeliui pakviečia savo gimto sodžiaus – Tiltgalių bendruomenę. Kaimyniški pokalbiai apie svarbius įvykius Lietuvoje ir pasaulyje – graži tradicija, puoselėjanti žmonių bendrystę ir padedanti jausti kasdienio gyvenimo pulsą Lietuvoje.

Kasmet Panevėžyje vyksta tradicinė R. Juknevičienės globojama akcija „Padovanok sunknelę“ 2020. Artėjant Kalėdoms, panevėžietės atveria savo spintų duris ir dovanoja sunknelės sunkiau gyvenančioms moterims. Akcijos sumanytoja – Eskedar Maštavičienė.

Asmeninio archyvo nuotr.

Asmeninio archyvo nuotr.

2022 m. R. Juknevičienė susitiko su ukrainiečių vaikais

EP NARIAI – NE TIK LIETUVOS, BET IR TARPTAUTINĖJE ŽINIASKLAIDOJE

Kadencijos metu Lietuvos bei tarptautinėms žiniasklaidos priemonėms europarlamentarai davė šimtus interviu bei komentarų (kartais ir labai nepatogiose vietose – sėdint ant laiptų, stovint prie spausdintuvo, kavinėse) aktualiaisiais politiniais klausimais.

Leidinį bendradarbiaujant su Europos liaudies partijos frakcija parengė EP narių A. Kubilius ir R. Juknevičienės biurai.

Leidinyje panaudotos Europos Parlamento, ELP frakcijos, BNS, asmeninių archyvų nuotr.

Tiražas: 10000 egz.
Leidynys platinamas nemokamai

Kontaktai:
Gedimino pr. 56-20, Vilnius
www.elpnariai.lt